

**KNJIŽNICA
RADLJE OB DRAVI**
Mariborska cesta 6
2360 RADLJE OB DRAVI
Tel.: 02 888 04 04
E-pošta: sikrdl@r-dr.sik.si

LETNO POROČILO

2018

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

KAZALO

POSLOVNO POROČILO	3
SPLOŠNI DEL	3
1 Predstavitev javnega zavoda	3
1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda	3
1.2 Ustanovitelj zavoda	3
1.3 Zakonske podlage	3
1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi	4
1.5 Predstavitev odgovornih oseb	5
2 Cilji in sporočila	6
POSEBNI DEL	7
3 Podatki o izvajanju knjižnične dejavnosti v letu 2018	7
4 Letni prirast knjižničnega gradiva in knjižnična zbirka	7
4.1 Letni prirast konvencionalnega gradiva	7
4.2. Elektronsko gradivo	10
4.3 Knjižnična zbirka	10
5 Obisk, izposoja, obratovalni čas in članstvo	11
5.1 Obisk knjižnice v letu 2018	11
5.2 Izposoja gradiva v letu 2018	12
5.3 Obratovalni čas knjižnice	14
5.4 Članstvo	15
6 Kulturne in druge dejavnosti	17
6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma	17
6.2 Dejavnosti za spodbujanja branja pri otrocih in mladini	19
6.3 Dejavnosti za spodbujanja branja pri odraslih	22
6.4 Druge dejavnosti in prireditve	24
6.5 Sredstva in kadri za izvedbo dejavnosti in prireditev	28
7 Zaposleni v knjižnici	28
8 Strokovno delo	29
9 Prostori knjižnice in oprema	30
9.1 Prostori knjižnice	30
9.2 Oprema	31
10 Povezovanje knjižnice z okoljem	31
RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA	33
1 Bilanca stanja za leto 2018 in pojasnila	35
1.1 Bilanca stanja za leto 2018	35
1.2 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	36
1.3 Kratkoročna sredstva	36
1.4 Kratkoročne obveznosti	37
1.5 Obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	37
2 PRIHODKI IN ODHODKI 2018	38
2.1 Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2018	38
2.2 Prihodki po virih financiranja	39
2.3 Pregled odhodkov za leto 2018	41
2.4 Izkaz prihodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	42
3 Ostali računovodski izkazi	43
3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka	43
3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	43
3.3 Izkaz računa financiranja	43
POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih	44

POSLOVNO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

SPLOŠNI DEL

1 Predstavitev javnega zavoda

1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda

Zavod posluje pod imenom Knjižnica Radlje ob Dravi
Sedež zavoda: Mariborska cesta 6, 2360 Radlje ob Dravi
Davčna številka: 81782268, zavod ni davčni zavezanec
Matična številka: 5814197
TRR: 01301-6030373775, odprt pri UJP Slovenska Bistrica
Telefon: 02 88 80 404
E-naslov: sikrdl@r-dr.sik.si

1.2 Ustanovitelji zavoda

Ustanovitelji zavoda so občine: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju. Naštete občine so knjižnico ustanovile z aktom: **Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi**, MUV 21/03.

1.3 Zakonske podlage za delovanje Knjižnice Radlje ob Dravi – državni in lokalni zakoni, predpisi, akti:

- Zakon o knjižničarstvu - ZKnj-1, UL RS 87/01, 96/2002-ZUJIK in 92/15
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu – ZKnj-1A, UL RS št. 92/15
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – ZUJIK, UL RS št. 77/07 – UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13 in 68/16,
- Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. UL RS 73/03, 70/08 in 80/12
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah. UL RS 88/03
- Pravilnik o razvidu knjižnic. UL RS 105/03
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila. UL RS 42/04, 14/09, 19/15 in 38/16
- Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva. NUK/13.6.2003
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. UL 19/2003
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. UL RS 29/2003
- Zakon o delovnih razmerjih, UL RS 21/2013 in spremembe
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 43/2011
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. UL RS 16/07 – UPB, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP
- Zakon o javnih uslužbencih. UL RS 63/2007-UPB in spremembe
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. UL RS 108/2009-UPB in spremembe
- Kolektivna pogodba za javni sektor. UL RS 57/2008
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. UL RS št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99 – ZMPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06 – ZKoIP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr. in 80/18),
- Pravilnik o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, UL RS 110/08 in 12/15
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture UL RS 7/2009

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

- Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti, UL RS 9/09, 108/11 in 65/16
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice. Ministrstvo za kulturo 2018
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev. 1995
- Uredba o dodatni delovni uspešnosti v javnem sektorju. UL RS 23/04, 71/04 in 14/06
- Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju. UL RS št. 73/05 in spremembe
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (MUV 21/2003)
- ostali zakonski predpisi, ki vplivajo na področje izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe.

1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi

Knjižnica Radlje ob Dravi ima **organizirano knjižnično mrežo**, s katero skrbi za uresničevanje knjižnične dejavnosti na območju občin **Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju, to je za skupno 15.764 prebivalcev (stanje po 1. 1. 2018).**

Osrednja knjižnica je **Knjižnica v Radljah ob Dravi**, kjer poteka glavnina strokovnega in upravno-administrativnega dela – tu je tudi sedež knjižnice. Krajevne knjižnice so na Muti, v Vuzenici, Podvelki in Ribnici na Pohorju ter izposojevališče na Kapli.

Osrednja knjižnica v Radljah: pogled na oddelek za odrasle in na otroški oddelek

krajevna knjižnica na Muti

krajevna knjižnica v Vuzenici

krajevna knjižnica v Podvelki

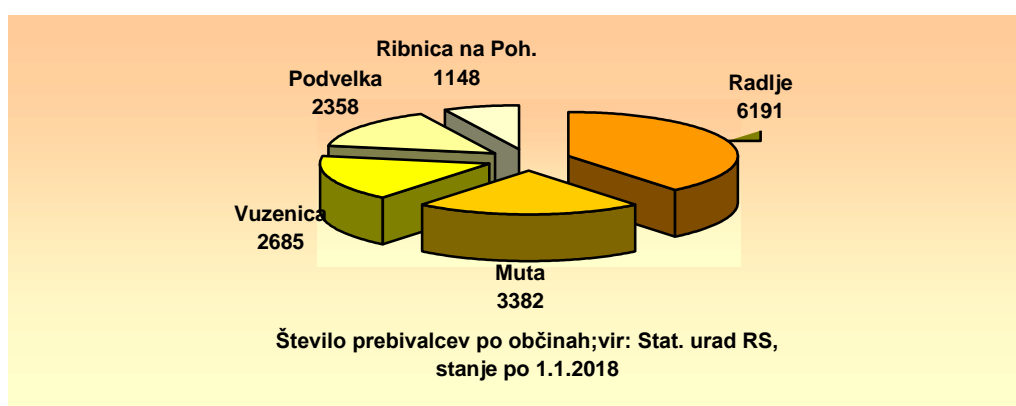
izposojevališče na Kapli – v šoli

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

krajevna knjižnica v Ribnici na Pohorju

Prebivalci po občinah na območju, za katero izvaja Knjižnica Radlje ob Dravi knjižničarsko dejavnost:

1.5 Predstavitev odgovornih oseb

- Direktorica Slavica Potnik;
- Svet zavoda (trije predstavniki ustanovitelja, trije predstavniki uporabnikov in trije predstavniki zavoda).

a. Direktor / direktorica zastopa, predstavlja in vodi poslovanje zavoda ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela zavoda. Direktor mora pri vodenju poslovanja ravnati z javnimi sredstvi s skrbnostjo vestnega gospodarja. Naloge direktorja so: organizira delo javnega zavoda, sprejema strateški načrt, program dela, akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, sprejema kadrovske načrte, sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja, sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda, poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda, pripravi letno poročilo, sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima in druge naloge, določene s področnimi predpisi. Direktor zastopa zavod neomejeno, razen glede nakupa ter odtujitve nepremičnin, za kar je potrebno soglasje ustanovitelja.

b. Svet zavoda opravlja naslednje naloge: nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda, spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda, predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja, ocenjuje delo direktorja, daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje, daje soglasje k cenam, daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja, imenuje in razrešuje direktorja, sklepa

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

pogodbo o zaposlitvi z direktorjem, opravlja druge naloge v skladu s predpisi s področja delovanja javnega zavoda.

Svet zavoda se je v letu 2018 sestel trikrat: na dvanajsti (12.) redni seji, 7. 3. 2018 je obravnaval letno poročilo o delu knjižnice za leto 2017 in oceno uspešnosti direktorice, na trinajsti (13.) redni seji, 2. 7. 2018 je imenoval nadomestno članico v svet zavoda, obravnaval in sprejel Pravilnik o spremembah Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi zaradi Uredbe o plačah direktorjev v javnem sektorju, sprejel sklep o spremembi sedeža Knjižnice Radlje ob Dravi zaradi preselitve v nove prostore in na štirinajsti (14.) redni seji imenoval nadomestno članico v svet zavoda, obravnaval in sprejel Program dejavnosti in Finančni načrt za leto 2019, sprejel poslovnik in cenik za leto 2019, obravnaval spremembe Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi in napovedal volitve v svet zavoda.

2 CILJI IN SPOROČILA

Knjižnica je zakladnica kulturnega bogastva, stičišče raznih človekovih interesov, usmerjevalka znanja za vse generacije in tudi spodbujevalka duševne aktivnosti za uporabnike s posebnimi potrebami.

Globalni cilj knjižnice je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev.

Za doseganje globalnega cilja moramo doseči posamezne cilje, ki si jih permanentno zastavljamo:

- vsem občanom zagotoviti dostop do kakovostnih knjižničnih storitev,
- spremljati novosti in posodabljati knjižnično dejavnost v skladu s potrebami sodobne družbe,
- uporabnikom omogočati dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirk drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij,
- z ustrežno ponudbo prireditev in dejavnosti razvijati bralno kulturo, izboljšati kvaliteto življenja, kvalitetno preživljanje prostega časa in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov,
- knjižnico oblikovati in vzdrževati kot prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi,
- skrbeti za motivirane zaposlene, ki jih odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost,
- sodelovati z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Za doseg vseh ciljev moramo

- **razvijati mrežo** knjižnic in izposojevališč na svojem območju, da bodo imeli prebivalci območja, za katerega delujemo, dostop do knjižničnih storitev,
- **pridobivati knjižnično gradivo** in oblikovati knjižnično zbirko, ki bo v vsaki knjižnici ustrezna tako po strukturi, kot po aktualnosti in obsegu,
- **obdelati in pripraviti podatke o gradivu** v knjižnični zbirki tako, da bodo v največji meri v pomoč uporabnikom in strokovnim delavcem pri iskanju gradiva in informacij o njem,
- **poslovati z uporabniki** v času, ki je zanje najbolj ugoden in primerno obsežen glede na obisk,
- **poskrbeti za prostorske pogoje**, da bodo dovolj veliki za postavitev knjižničnega gradiva in komunikacijsko opremo, ki je nujna za dostop do informacij,
- **nabaviti komunikacijsko, računalniško in programsko opremo**, potrebno za obiskovalce knjižnice in razviti kvalitetno informacijsko službo,
- **razvijati dodatne dejavnosti**, ki nam jih nalaga Zakon o knjižničarstvu, katerih cilj je vzpodbujanje bralne kulture in vključitev čim več prebivalcev v uporabo storitev, ki jih zavod ponuja.

Glede na omejitve pri sredstvih moramo natančno in skrbno izdelati načrt razvoja in porabe sredstev, ga vsako leto uskladiti z vsemi petimi občinami, saj je realizacija našega načrta v celoti odvisna od poslušanja posameznih lokalnih skupnosti. Žal v poročilih zadnjih nekaj let poročamo o nazadovanjih in stagnacijah na kar nekaj segmentih, zaradi česar zgoraj navedeni cilji niso uresničeni. Vzrok za to so zmanjšana sredstva na nekaterih področjih.

POSEBNI DEL**3 PODATKI O IZVAJANJU KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V LETU 2018**

Knjižnica Radlje ob Dravi pri izvajanju knjižnične dejavnosti beleži, spremlja in analizira podatke ter na podlagi ugotovitev prilagaja, spreminja in posodablja posamezne aktivnosti. Hkrati so podatki v različnih primerjavah pomembni kazalci uspešnosti dela. Predvsem so podatki kvantitativni in brez podrobnejše predstavitve suhoparni ter enostranski. Vedno bolj se tako izvajalci kot uporabniki zavedamo potrebe po kvalitativnem vrednotenju učinka izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe, kar pa je veliko težje merljivo, manj objektivno in metodološko še zelo nedorečeno.

V nadaljevanju poročila smo tako zajeli konkretno merljive rezultate našega dela v letu 2018: prirast in stanje knjižnične zbirke, obisk knjižnice in izposajo, obratovalni čas, članstvo, število, vrste in obisk kulturnih prireditev ter podatke o zastopanosti kadrov, razpoložljivosti prostorov in opreme.

4 LETNI PRIRAST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA in KNJIŽNIČNA ZBIRKA**4.1 LETNI PRIRAST KONVENCIONALNEGA GRADIVA**

V letu 2018 smo kupili skupno 1991 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 209 enot. V letu 2017 smo kupili 2305 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 255 enot.

Nakup knjižničnega gradiva se je v letu 2018 zmanjšal za 14 % v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu, namenskih sredstev za nakup gradiva je bilo 4 % manj kot leto prej. Nekoliko so se zmanjšala tako sredstva občin kot sredstva Ministrstva za kulturo. Ministrstvo za kulturo je namenilo 2.500 € sredstev za nakup elektronskih knjig in nas pogodbeno obvezalo, da namenska sredstva tudi v celoti temu namenimo. Knjižnica je iz lastnih sredstev lahko namenila za nakup gradiva 1.267 €, kar je 21 % več kot 1.044 €, kolikor je bilo lastnih sredstev za nakup gradiva v letu 2017. V letu 2018 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva za 10,8 % višja kot leto prej; znašala je 23,40 €, v letu 2017 pa 21,11 €.

Prirast gradiva v letu 2018 po oddelkih knjižnice:

leto 2018		Nakup	Dar	Skupaj	Število izvodov na prebivalca
RADLJE	naslovi	731	94	825	0,122
	izvodi	756	118	874	
MUTA	naslovi	292	31	323	0,089
	izvodi	300	33	333	
VUZENICA	naslovi	360	13	373	0,136
	izvodi	364	13	377	
PODVELKA	naslovi	376	15	391	0,161
	izvodi	379	26	405	
RIBNICA	naslovi	192	19	211	0,167
	izvodi	192	19	211	
SKUPAJ	naslovi	1388	126	1510	0,126
	izvodi	1991	209	2200	

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Prirast gradiva v letu 2018 - po vsebini

	Strokovno gradivo (naslovi)	% od vseh naslovov	Leposlovje (naslovi)	% od vseh naslovov	Za otroke in mladino (naslovi)	% od vseh naslovov	Vsi naslovi
Radlje	347	47	384	53	204	28	731
Muta	116	40	176	60	83	28	292
Vuzenica	140	39	220	61	115	32	360
Podvelka	157	42	219	58	107	28	376
Ribnica	59	31	133	69	52	27	192
Skupaj	685	49,35	703	50,65	469	33,79	1.388

Nakup 2018	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	1.991	1.388	49,35	50,65	33,79	66,21

Prirast 2018	Izvodi	Naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.200	1.510	50,13	49,87	32,45	67,55

Tako nakup kot celoten prirast knjižničnega gradiva po strukturi (vsebini) odstopa od priporočenih meril, ki so zapisana v 12. členu Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, ki predvideva, da letni prirast knjižničnega gradiva sestavlja: 60% naslovov strokovnega in 40 % naslovov leposlovnega gradiva, ob čemer se upošteva, da je otrokom in mladini namenjeno 25 – 30 % naslovov gradiva v okviru letnega prirasta. Pravilnik dopušča do 2 % odstopanja.

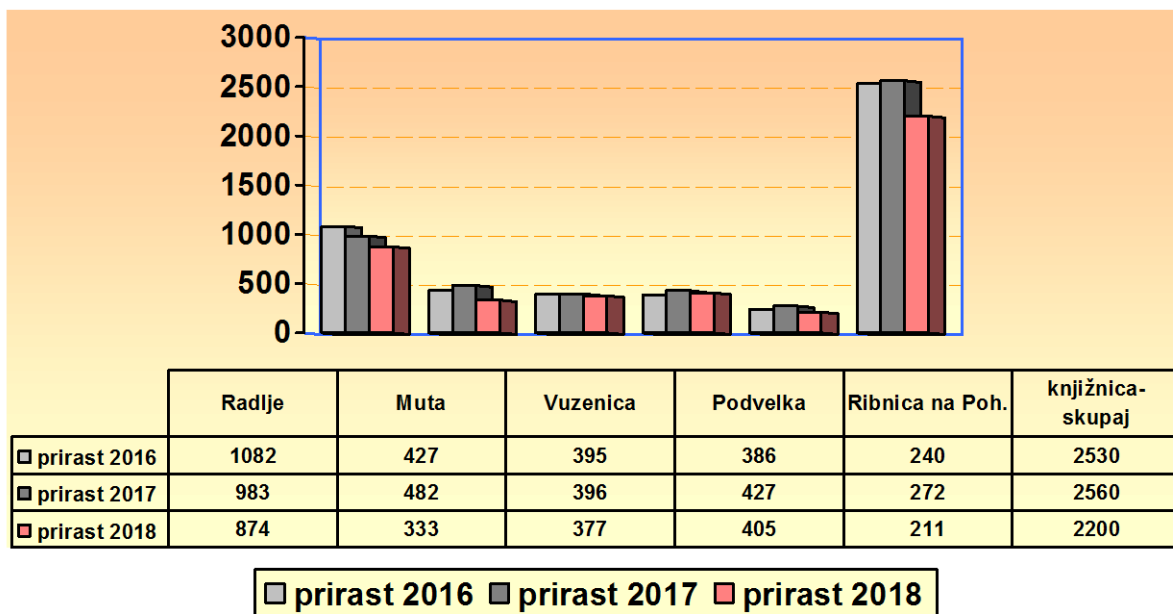
Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice 2018-2028 pa predvidevajo, da je razmerje strokovno : leposlovno gradivo 50:50, število naslovov za otroke in mlade pa znaša 30 % naslovov celotne zbirke. Nova strokovna priporočila tudi predvidevajo pri oblikovanju knjižnične zbirke večje upoštevanje dejanskih in potencialnih uporabnikov ter drugih specifik posameznega okolja, kjer knjižnice delujejo. Tako lahko rečemo, da so knjižnične zbirke v naših enotah povsem ustrezne po sestavi, žal pa ne tudi po aktualnosti in številčnosti. Najmanjša zbirka, ki jo standardi predvidevajo, naj namreč ne bi vsebovala manj kot 10.000 enot gradiva, čeprav je po drugi strani obseg zbirke ustrezen, če so v zbirki 4 enote gradiva na prebivalca. Pri oblikovanju novih strokovnih priporočil za naslednje 10 letno obdobje je stroka upoštevala posebnosti manjših, podeželskih okolij, kar je v našem primeru dobro. Prav tako je novo merilo za ustrezno najmanjšo knjižnično zbirko, ki vsebuje najmanj 10.000 enot logično, ker se tudi v naših knjižnicah izkazuje, da so manjše zbirke preprosto premalo privlačne in zadostne, da bi pri uporabnikih na daljši rok ohranjale interes za uporabo osnovnih knjižničnih storitev: obisk in izposajo. Vendar bo takšno zbirko zelo težko doseči s sedanjimi ali samo nekoliko povečanimi nakupi novega gradiva, ob upoštevanju, da je potrebno za ohranjanje aktualnosti zbirke neaktualno gradivo izločati in odpisovati.

Nakup konvencionalnega gradiva je torej v letu 2018 za 14 % nižji kot v letu prej in znaša 126 enot gradiva na 1000 preb., celoten prirast gradiva pa znaša 140 enot gradiva na 1000 preb. **V letu 2018**

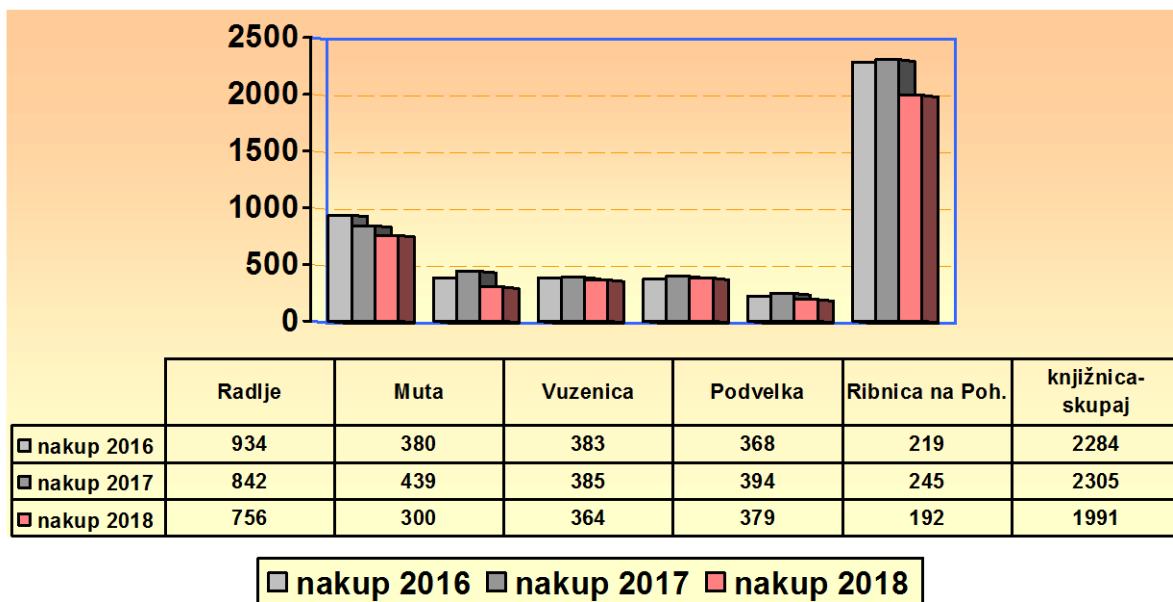
Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

(kot tudi v letih 2013-2017) nismo dosegli predpisanega minimalnega prirasta gradiva, kot ga predvideva Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (222 enot gradiva na 1000 prebivalcev + periodika). Po Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018 pa je priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika.

Iz grafa je razviden celoten prirast gradiva (nakup in dar) po oddelkih knjižnice in sicer za pretekla tri leta: 2016, 2017 in 2018:

Iz spodnjega prikaza je razviden **nakup knjižničnega gradiva** v zadnjih treh letih.

Večleten nezadosten nakup gradiva se odraža v knjižnični zbirki kot celoti. Postaja vedno manj aktualna za uporabnike. Povečanje sredstev za nakup gradiva je nujno in še bolj potrebno v časih, ko uporabniki bolj kot kdaj prej potrebujejo brezplačne javne storitve, ki jim zagotavljajo pomoč pri šolanju, iskanju zaposlitve, dostopu do informacij in nasploh pri izboljšanju kvalitete življenja. Le aktualna in zadostna ponudba gradiva je pogoj za dobro izvajanje knjižnične javne službe, saj ne glede na spreminjanje vloge splošne knjižnice in pričakovanj uporabnikov, ostaja ponudba knjižničnega gradiva osrednja ponudba knjižnice, ki je tudi najpogostejši razlog za obisk in uporabo knjižničnih storitev.

4.2 ELEKTRONSKO GRADIVO

Knjižnica Radlje ob Dravi je tudi v letu 2018 zagotavljala dostop do elektronskih knjig v slovenskem jeziku preko portala Biblos. Ministrstvo za kulturo je namenilo 2.500 € sredstev za nakup elektronskih knjig. Tako smo ob koncu leta članom zagotavljali 391 naslovov elektronskih knjig. Kljub promociji smo ob koncu leta beležili zgolj 97 izposoj elektronskih knjig, kar je sicer 24 % večja izposoja od izposoje 78 elektronskih knjig v letu 2017. Upamo, da se bodo razmere, potrebe in navade naših uporabnikov spremenile toliko, da bodo po ponujenih elektronskih knjigah več segali. Naš namen je, da z elektronskimi licencami dopolnimo ponudbo aktualnih naslovov in zmanjšamo število rezervacij ter skrajšamo čas čakanja na aktualno gradivo. Zaenkrat žal med ponujenimi elektronskimi knjigami še ni visokega deleža najaktualnejših knjig, se pa delež le-teh povečuje.

4.3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Knjižnična zbirka se oblikuje po strokovnih smernicah. Ustrezati bi morala tako po obsegu (4 enote gradiva na prebivalca), po strukturi, oziroma vsebini kot tudi po aktualnosti. Prirast gradiva je najpomembnejši dejavnik za učinkovito aktualizacijo zbirke ter oblikovanje zbirke po strukturi. Prav tako pa ima pomembno vlogo pri oblikovanju zbirke odpis gradiva.

V letu 2018 smo v glavnem realizirali ukinitve posebne zbirke: potujoče knjižnice tako, da smo še vedno aktualno gradivo razdelili med oddelke, kot je bilo najbolj smiselno, del gradiva pa odpisali.

Knjižnične zbirke v posameznih krajevnih knjižnicah, stanje 31.12.2018:

	Zbirka 2017	Prirast 2018	Odpis 2018	potujoča knjižnica	Zbirka 2018	Število enot na prebivalca
Radlje	36.468	874	1.573	2.024	37.793	6,10
Muta	14.560	333	218	187	14.862	4,39
Vuzenica	12.383	377	108	23	12.675	4,72
Podvelka	9.910	405	77	357	10.595	4,20
Ribnica	4.509	211	38	867	5.549	4,83
Potujoča	3.598	0	106	-3.458	34	
Zbirka skupaj	81.428	2.200	2.120	0	81.508	5,17

Kot je razvidno iz tabele ima Knjižnica Radlje ob Dravi kot celota po obsegu povsem ustrezno zbirko, saj Pravilnik o pogojih za delovanje knjižnice kot javne službe določa, da: »Splošna knjižnica ima ustrezen obseg gradiva, če ima v osrednji, krajevnih in potujočih knjižnicah skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja ...«. Pravilnik je veljaven od leta 2003, komunikacijske poti pa so se v tem času tako skrajšale, da njegova določila ne zadoščajo več dejanskim potrebam in stanju na terenu. Spremenjene okoliščine so upoštevane v novih Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice 2018-2028, ki predvidevajo vsaj 4 enote gradiva na prebivalca svojega območja in dodatno neknjižno zbirko ter zbirko revij in časopisov, vendar ne manj kot 10.000 enot gradiva v posamezni knjižnični zbirki. Nova strokovna priporočila tudi predvidevajo, da knjižnice pri oblikovanju posameznih zbirk v večji meri upoštevamo potrebe in posebnosti okolja. Zaradi nizkih sredstev za nakup gradiva gradimo zbirke počasneje, kot bi si želeli mi in naši uporabniki, prav tako odpisujemo manj gradiva, sploh v knjižnicah, kjer je prirast gradiva manjši in tam, kjer imajo knjige še dovolj prostora na knjižnih policah. Zbirka je zaradi tega manj aktualna, je pa zato pestrejša in številčnejša. Nekatere knjižnice, kot

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

na primer knjižnica v Vuzenici pa zaradi prostorske situacije zahtevajo red in številnejši odpis gradiva. Posledice večletnega nižjega financiranja nakupa gradiva blažimo z medoddelčno izposajo in medknjižnično izposajo, vendar kljub dobremu delovanju mreže in kroženju gradiva med knjižnicami, ne moremo dovolj učinkovito zadovoljiti potreb uporabnikov po aktualnem leposlovnem in strokovnem gradivu.

Pri odpisu gradiva se ravnamo po strokovnih navodilih, ki jih je izdala strokovna služba NUK-a, po lastnih merilih in po statističnih podatkih o aktualnosti gradiva.

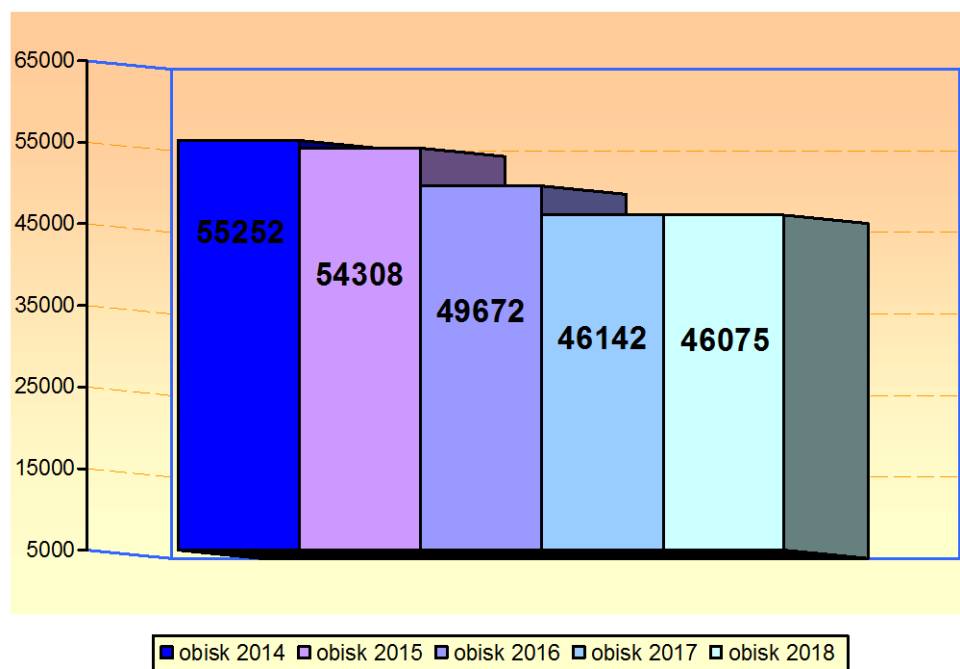
5 OBISK, IZPOSOJA, OBRATOVALNI ČAS in ČLANSTVO

5.1 Obisk knjižnice v letu 2018

Knjižnico Radlje in njene enote je v letu 2018 z namenom izposoje gradiva (tudi vračila gradiva, podaljšanja, uporabe gradiva v čitalnici) obiskalo **46.075 uporabnikov**; kar je domala enako kot v letu 2017, ko je bilo tovrstnega obiska **46.142**. Ko obisku z namenom izposoje gradiva prištejemo obiske z namenom udeležbe na dejavnostih in prireditvah, pa je knjižnico v letu 2018 skupno obiskalo **51.064** obiskovalcev in članov, v letu 2017 pa **50.640**. Obisk v celoti je torej v letu 2018 v primerjavi s preteklim letom ostal na enaki ravni, oziroma se je povečal za 0,8 %. Podrobnejši podatki o obisku prireditev in dejavnosti so podani v nadaljevanju poročila pod točko 6.

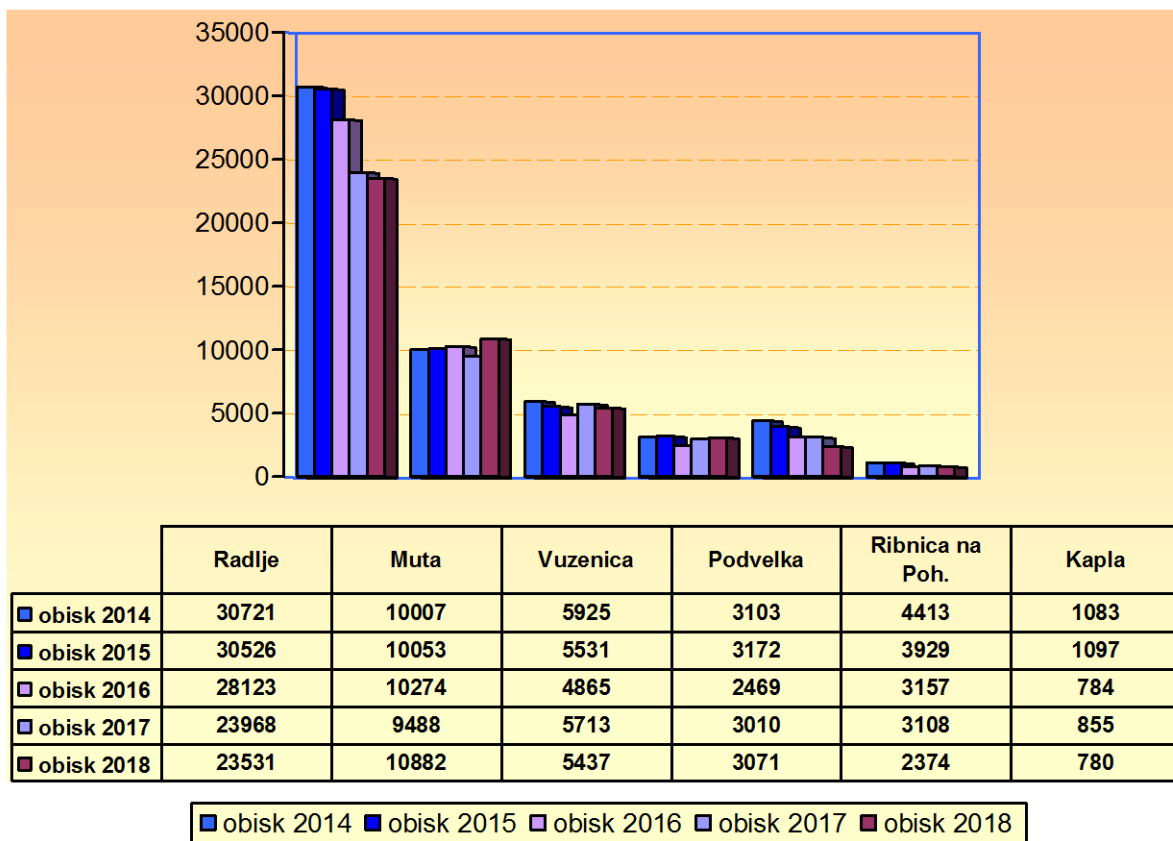
Obisk z namenom izposoje gradiva in uporabe knjižničnih storitev se je v primerjavi z letom 2017 povečal samo v krajevni knjižnici Muta (15 %), v krajevni knjižnici Podvelka je ostal enak, v ostalih knjižnicah pa se je zmanjšal: v osrednji knjižnici Radlje za 2 %, v Vuzenici za 5 %, v Ribnici na Pohorju za 24 % in na Kapli za 9 %. Iz večletnega pregleda je razvidno, da obisk vztrajno upada in tudi v bodoče lahko ob nespremenjeni ponudbi in vedno manjšemu dotoku aktualnega gradiva pričakujemo nižji obisk po vseh enotah knjižnice. Sicer obisk in izposoja v primerljivih slovenskih splošnih knjižnicah upadata že več let, je pa blažje upadanje tam, kjer je več sredstev za nakup knjižničnega gradiva.

Obisk v Knjižnici Radlje ob Dravi nazorno prikazujeta spodnja grafa:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

In obisk po posameznih oddelkih – krajevnih knjižnicah:

Ob predstavljanju podatkov je potrebno opozoriti še na majhnost vzorcev na katerih se statistični podatki beležijo. Gre za majhna lokalna okolja in male knjižnice, kjer že manjša odstopanja navzgor ali navzdol pomenijo v procentualnem prikazu veliko, ali vsaj veliko več kot bi velika odstopanja pomenila v večjem vzorcu. Zato je nazorneje, da predstavimo številke, ki jih je potrebno tudi vsebinsko upoštevati, oziroma razumeti na resnični podlagi.

5.2 Izposoja gradiva v letu 2018

V letu 2018 smo izposodili 128.613 enot gradiva, v letu 2017 pa **138.884** enot, torej smo v letu 2018 izposodili za 7 % gradiva manj kot v preteklem letu. Izposoja zajema vso gradivo, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom in sicer gradivo v fizični obliki. Elektronskih knjig na portalu Biblos so si naši člani v letu 2018 izposodili 97, v letu 2017 pa 78.

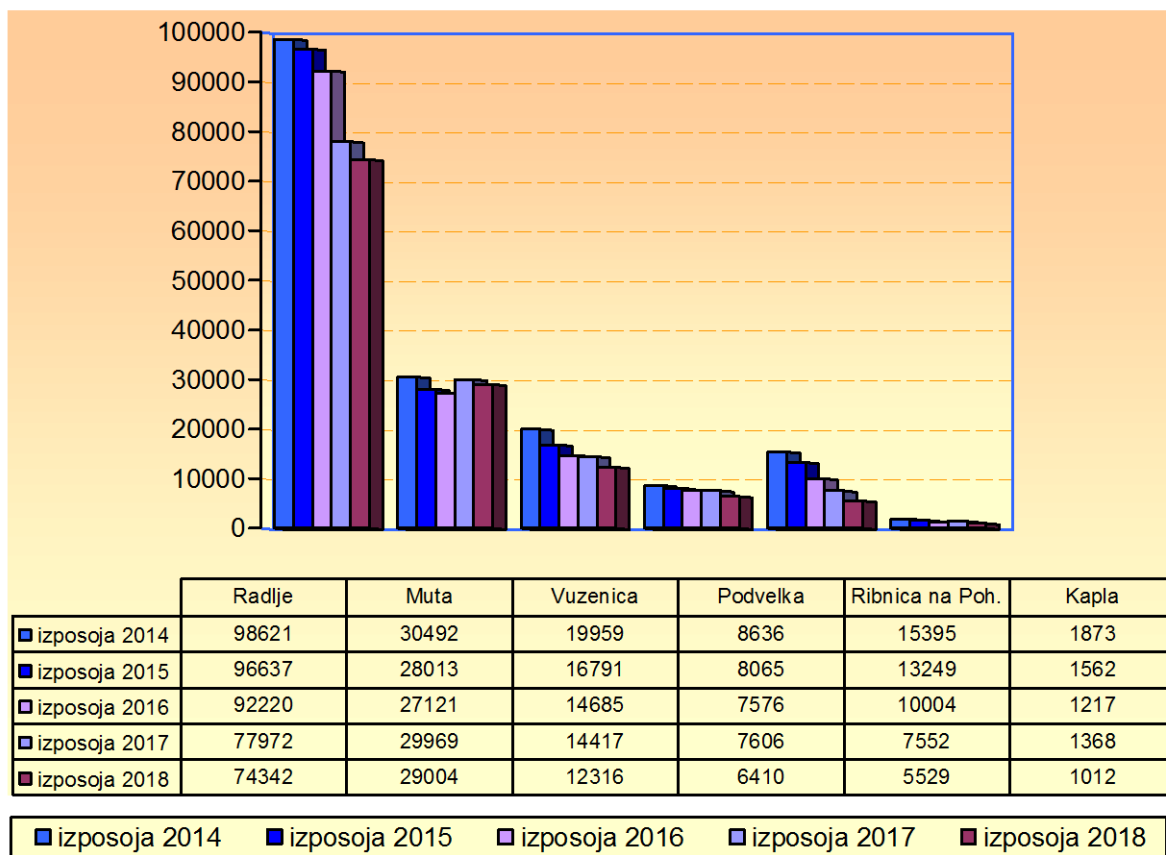
Izposoja gradiva se je v vseh oddelkih knjižnice zmanjšala; v knjižnici Muta za 3 %, v osrednji knjižnici Radlje za 5 %, v knjižnici Vuzenica za 15 %, v knjižnici Podvelka za 16 %, v knjižnici Kapla za 26 % in v knjižnici Ribnica na Pohorju za 27 %. Enako, kot smo ugotavljali pri obisku knjižnice, lahko ugotovimo tudi pri izposoji gradiva: večletni pregled poda realno sliko o ponekod večjih in drugod manjših nihanjih. Za določena povečanja ali zmanjšanja posameznih kategorij, ki jih merimo, lahko podamo enostavne razlage, za nekatera pa so vzroki kompleksnejši.

Zagotovo se tako pri upadu obiska in še bolj pri upadu izposoje gradiva odraža dejstvo, da so knjižnične zbirke v oddelkih Knjižnice Radlje ob Dravi vedno manj aktualne in vsebinsko manj ustrezne, saj večletni nezadostni nakupi aktualnega gradiva pustijo dolgoročne posledice, ki se odražajo še več let. Vsaj nekoliko in vsaj za člane, ki to možnost želijo izrabiti, pomanjkanje predvsem strokovnih gradiv omilimo **z medknjižnično izposojjo**, ki je sicer iz drugih splošnih knjižnic po Sloveniji plačljiva (10 € na enoto gradiva), iz koroških knjižnic (Dravograd, Ravne in Slovenj Gradec) pa brezplačna. V letu 2018 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili 86 enot gradiva, drugim knjižnicam smo iz svoje

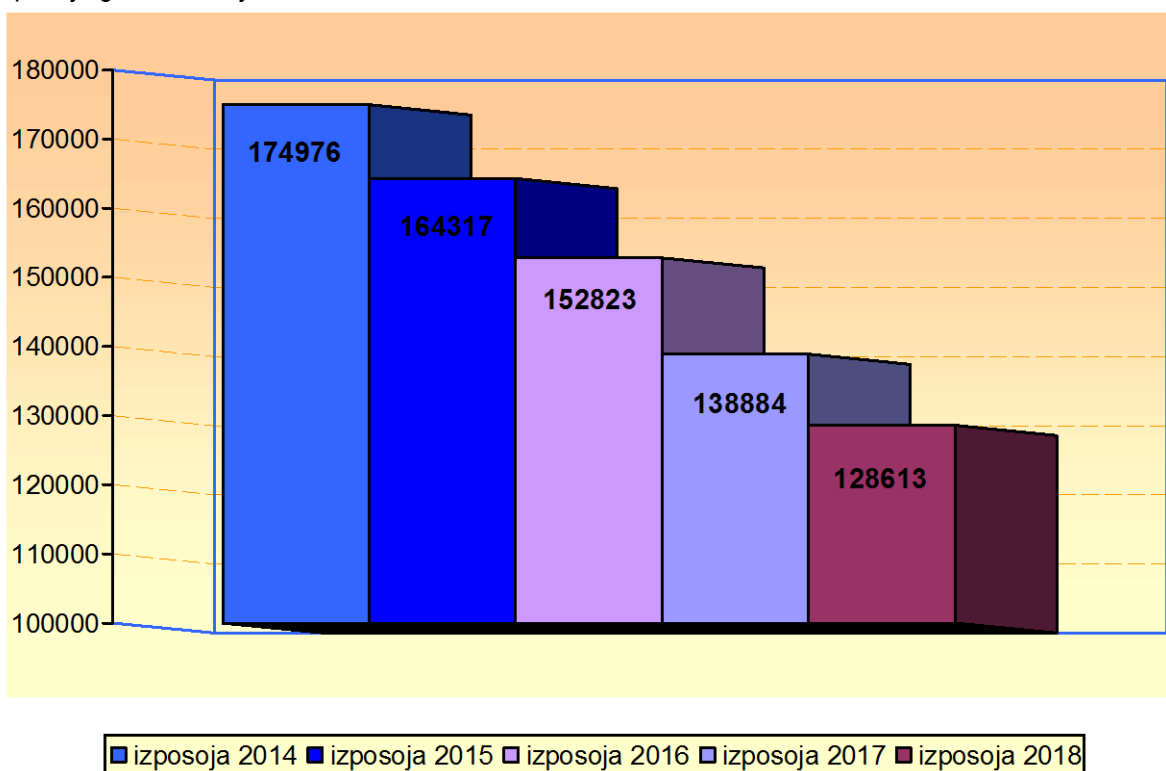
Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

zbirke posodili 28 enot gradiva. Medknjižnična izposoja se je v primerjavi z letom 2017 zmanjšala za 7 %, saj smo si za naše uporabnike v letu 2017 izposodili 92 enot gradiva.

Izposoja gradiva nazorno prikazujeta spodnja grafa:

Izposoja gradiva v knjižnici kot celoti:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Ob podajanju statističnih podatkov o obisku in izposoji moramo vsaj omeniti, če že ne upoštevati dejstvo, da je bila osrednja knjižnica Radlje zaprta od 3. maja do 21. junija zaradi selitve na novo lokacijo. Upoštevati je potrebno tudi to, da je zaprtje osrednje knjižnice kljub temu, da so bili ostali oddelki odprti ves čas nemoteno, vneslo določeno zmedo pri uporabnikih. Primerjava zato ni povsem realna in pričakujemo v letu 2019 izboljšanje obeh parametrov.

Obisk knjižnice se je torej ohranil na ravni preteklega leta, se je pa zmanjšala izposoja gradiva v vseh oddelkih. Tudi v letu 2018 je, tako kot v preteklih letih, bolj upadel interes za izposajo kot interes za obisk knjižnice, kar nakazuje rešitev: povečan obseg nakupa aktualnega gradiva, ki pa s strani občin in države še ni zagotovljen. Brez povečanja namenskih sredstev v knjižnično zbirko in brez zagotavljanja elektronskih gradiv, lahko tudi v prihodnjih letih pričakujemo nadaljnji upad tako obiska kot izposoje.

5.3 OBRATOVALNI ČAS knjižnice v letu 2018

Čas tedenske odprtosti je bil v letu 2018 enak kot v letu 2017: reden odpiralni čas: 93 ur tedensko in počitniški odpiralni čas v juliju in avgustu: 60 ur tedensko. Knjižnica Radlje ob Dravi je bila za uporabnike **odprta skupno 3.927 ur, kar je 401 ura manj odprtosti kot v letu 2017**. Osrednja knjižnica Radlje je bila namreč zaprta zaradi selitve na novo lokacijo od 3. maja do 21. junija. Prav tako je bila zaradi obnovitvenih del 4 dni zaprta krajevna knjižnica na Muti.

Redni odpiralni čas knjižnic v letu 2018:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	8-17	8-17	8-17	8-17	7-15	8-13	-	49
Muta		13-17	11:30-15	13-17	11:30-15	-	-	15
Vuzenica	11-17	-	-	-	9-15	-	-	12
Podvelka	13-17	-	-	13-17	-	-	-	8
Ribnica na Pohorju	-	15-17	10-15	-	-	-	-	7
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	21	15	17,5	17	17,5	5		93

Počitniški (julij in avgust) odpiralni čas knjižnic v letu 2018:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	8-15	8-17	8-15	8-17	8-15	9-12	-	42
Muta	-	13-17	-	-	11-15	-	-	8
Vuzenica	14-17	-	-	-	-	-	-	3
Podvelka	-	-	-	14-17	-	-	-	3
Ribnica na Pohorju	-	-	14-17	-	-	-	-	3
Kapla	14-15	-	-	-	-	-	-	1
SKUPAJ:	11	13	10	12	11	3		60

Čas odprtosti posameznega oddelka knjižnice in število izposojenih enot ter število obiskovalcev v časovni enoti so pomembni kazalci obremenjenosti oddelkov. Odpiralni čas je poleg ostalih osnovnih pogojev kot sta lokacija in ustreznost prostora za knjižnično dejavnost, ključni pogoj za dostopnost do knjižničnih storitev. V prihodnosti je potrebno stremeti po povečanju odpiralnih časov v vseh krajevnih

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

knjižnicah, kot tudi v osrednji knjižnici. Brez dodatnih kadrov pa je odpiralne čase nemogoče povečati, sploh na dodatne dneve, ker v vseh enotah knjižnice za izposajo skrbi 5 redno zaposlenih strokovnih delavk.

Število ur odprtosti ter izposoje in obiska na uro v letu 2018 je razvidno iz spodnje tabele:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
Odprto letno v urah	2006	665	513	353	299	91	3927
Izposoja na uro	37	44	24	18	18	11	33
Obiskovalcev na uro	12	16	11	9	8	9	12

5.4 ČLANSTVO

V letu 2018 smo pridobili 334 novih članov, aktivnih je bilo 2801 članov. Vpis novih članov se je v primerjavi z lanskim letom povečal za 29 %, število aktivnih članov glede na leto 2017 pa se je povečalo za 5 %. Spodnja tabela prikazuje delež aktivnih članov glede na število prebivalcev (potencialnih članov) po posameznih oddelkih knjižnice.

	ŠTEVILO PREB. SKUPAJ 1.1.2018	Število aktivnih članov	Delež aktivnih članov v %: 2017	Delež aktivnih članov v %: 2018	ŠTEVILO MLADIH DO 15. LETA	Število aktivnih članov do 15. leta	Delež aktivnih članov do 15. leta v %
RADLJE	6191	2023	31,4	32,7	1011	921	91,1
MUTA	3382	715	19	21,1	532	355	66,3
VUZENICA	2685	491	16,9	18,3	425	389	68,0
PODVELKA in KAPLA	2358	335	14,8	14,2	357	191	53,5
RIBNICA NA POH.	1148	192	17,6	16,7	181	104	57,5
SKUPAJ	15764	2801	16,9	17,8	2506	1324	57,3

V Knjižnico Radlje ob Dravi je včlanjenih 17,8 % prebivalstva, po posameznih občinah / krajevnih knjižnicah pa različno. Še vedno lahko rečemo, da smo zadovoljni z vpisom predšolskih in šolskih otrok, saj je v knjižnici kot celoti aktivnih kar 57,3 % populacije do 15. leta starosti. Ne dosegamo pa zadostnega vpisa odraslih prebivalcev. Največjo in pogosto odločilno oviro pri vpisu predstavlja potencialnim članom nepreglednost nad izposojenim gradivom, če je v družini včlanjenih več članov ter posledično večja verjetnost, da prihaja do zamujanja pri vračilu gradiva in do s tem povezanih stroškov. Druga ovira za odrasle člane je plačilo letne članarine, ki znaša 8 € za zaposlene in 5 € za študente, kmete in upokojece. Tako si še vedno več družinskih članov izposoja z eno izkaznico, v knjižnici pa lahko le v primeru, da si vsak posamezni član izposoja s svojo izkaznico, beležimo realne podatke o članih in njihovi aktivnosti.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Struktura aktivnih članov v letih 2016, 2017 in 2018:

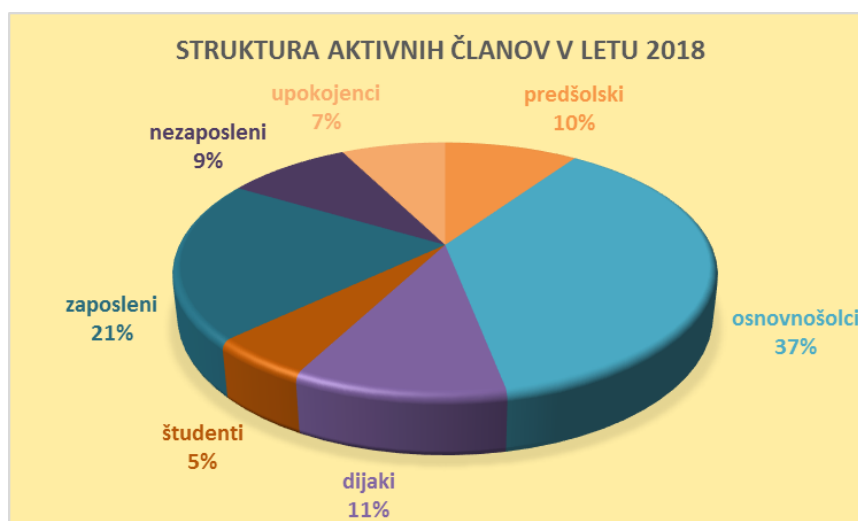

Aktivnost članov in nove vpise lahko povečamo z uvedbo prireditev in dejavnosti, ki privabijo v knjižnico populacije, ki sicer knjižnične ponudbe ne uporabljajo. Za razvijanje in izvajanje le teh pa nam primanjkuje tako kadra kot sredstev.

Pri merilih o aktivnem članstvu in odstotku včlanjenega prebivalstva med člane knjižnice je potrebno upoštevati specifikko okolja. V naših občinah je malo strnjenih naselij, torej je razseljenost prebivalstva velika. Prav tako je potrebno upoštevati, da se iz našega okolja velik delež prebivalstva vozi v šole in na delo drugam – izven območja petih občin, kjer deluje Knjižnica Radlje ob Dravi in tako kot druge storitve, poiščejo prebivalci tudi knjižnične storitve v drugih krajih.

Struktura članov je kategorija, ki nas v knjižnici predvsem iz razloga prilagoditev, posodabljanja in izboljšanja knjižnične ponudbe še bolj zanima kot gibanje števila aktivnih članov. Knjižnica bi morala s svojo politiko delovanja razvijati takšno storitev, ki bo postala zanimiva tudi ciljnim skupinam, ki so med aktivnimi člani slabše zastopane.

Struktura aktivnih članov v letu 2018 je razvidna iz prikaza:

Znesek za letno članarino v Knjižnici Radlje ob Dravi je eden najnižjih v Sloveniji in je v letu 2018 znašal 5 € za študente, kmete in upokoјence in 8 € za zaposlene, pomeni pa možnost za neomejeno izposojajo gradiva tako v knjižnici kot na dom. Višine članarine, kot tudi zamudnine za nepravočasno vrnjeno gradivo že nekaj let nismo povečali ali spreminjali. Še vedno so nekateri člani mnenja, da je znesek za letno članarino previsok, vedno pogosteje pa so člani mnenja, da bi knjižnico obiskovali tudi, če bi bila članarina višja, saj člani ovrednotijo koristi in ugodnosti v primerjavi z vložkom. Ob tem je smiselno poudariti, da povprečna cena kosa gradiva že presega 23 € in da plačujejo članarino le študenti, upokoјenci in zaposleni.

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposojajo gradiva, število novo vpisanih članov in gibanje števila aktivnih članov, ugotovimo, da interes za obisk in uporabo knjižnice ostaja enak kot v preteklem letu, kljub zmanjšanju števila izposojenega knjižničnega gradiva. Razlike so po posameznih oddelkih in pri posameznih kategorijah uporabnikov. Predvidevamo, da se je del naših uporabnikov preusmeril v druge, večje knjižnice z aktualnejšo ponudbo, vsekakor pa se bo ohranil v vseh naših okoljih vsaj določen interes za uporabo knjižničnih storitev zaradi potrebe po brezplačni knjižnični storitvi v danih socialnih in ekonomskih okoliščinah. **V prihodnjih letih lahko še pričakujemo nadaljnji upad obiska, izposoje in članstva, če se v knjižnici ne bo v prvi vrsti izboljšala ponudba novega gradiva. Uporabniki se bodo še v večji meri preusmerili v knjižnice, ki uspejo zagotoviti aktualnejšo knjižnično zbirko.**

6 KULTURNE IN DRUGE DEJAVNOSTI

6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma

V letu 2018 smo imeli v naših knjižnicah 156 prireditvev za otroke ter 49 za odrasle, v letu 2017 pa 179 in 66. Primerjalno se je število prireditvev zmanjšalo za 8,4 %.

Vseh prireditvev se je udeležilo 3.417 otrok in mladine in 1.572 odraslih, leto poprej pa 2.758 in 1.740. Skupno je v letu 2018 prireditve obiskalo 4.989 otrok, mladine in odraslih, kar je za 11 % več kot v letu 2017.

Cilj knjižnice ni povečevanje, oziroma doseganje nekega števila prireditvev, saj tega ne moremo uresničevati ob nespremenjenih kadrovskih in materialnih možnostih. Cilj in smoter dejavnosti, ki jih izvaja knjižnica za različne ciljne skupine je ohranjanje dobrih dejavnosti, ki izkazujejo učinek in razvijanje novih dejavnosti, s katerimi bi še boljše dosegali cilje sodobne knjižnične dejavnosti. Seveda je potrebno stalno posodabljanje in prilagajanje izvajanih dejavnosti, vključevanje različnih pristopov, tehnologij, tudi nagrad in materialnih spodbud.

Prejšnja leta smo k obisku dejavnosti prišteli vse dejansko evidentirane in ocenjene obiske vseh, tudi manjših razstav, ki smo jih razstavili v naših knjižnicah. V poročilu za 2018 smo razstave izvzeli in prikazali ločeno, pri čemer nismo šteli manjših razstav in tudi nismo upoštevali ocen obiska, oziroma ogleda razstav, temveč samo evidentiran obisk odprtih razstav in organiziranih ogledov razstav. Seveda je obiska razstav precej več, kot je zabeleženo, vendar v novi strategiji razvoja dejavnosti knjižnica stremi k temu, da pripravljene razstave čimbolje ponudi javnosti in izvede čimveč organiziranih ogledov. Po našem mnenju bodo šele na ta način razstave resnično dosegle cilj podpore celoviti kulturni ponudbi kraja, promociji knjižnice kot odprtega kulturnega prostora ter približevanju knjižnične ponudbe javnosti nasploh.

V knjižnici analiziramo vsako dejavnost posebej, pri čemer so seveda podatki o obisku dejavnosti zelo pomembni. Pri analizi pa nam je najpomembnejše zadovoljstvo udeležencev in njihove povratne informacije, ki jih upošteevamo pri razvijanju in prilagajanju dejavnosti. Pri pripravi dejavnosti kot že rečeno ne zasledujemo kvantitete, pač pa stremimo h kvalitetni pripravi in izvedbi tistih dejavnosti, ki so v naših okoljih dobrodošle za ciljne populacije, katerim so namenjene. Prednost dajemo dejavnostim, s katerimi spodbujamo k branju in razvoju bralnih sposobnosti. Seveda pa se trudimo izbrati takšne prireditve in oblike dejavnosti, ki so v našem okolju potrebnejše.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Med »drugimi prireditvami« je v spodnji tabeli za leto 2018 na primer šteta »živa veriga«, katere se je v sklopu preselitve osrednje knjižnice udeležilo 850 obiskovalcev in slavnostno odprte knjižnice v novih prostorih, kjer smo beležili 260 obiskovalcev. Teh prireditev na primer v naslednjem letu ne bo v evidencah, ker pa sta pomenili množičen obisk, bosta zagotovo vplivali na primerjalni prikaz. Večino stalnih dejavnosti želimo zato prikazati ločeno, da je primerjava iz leta v leto možna.

Prireditve v knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2016, 2017 in 2018 po vrstah, namembnosti in številu ter številom obiskovalcev:

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2016	ŠT. PRIRED. 2017	ŠT. PRIRED. 2018	OBISK PRIRED. 2016	OBISK PRIRED. 2017	OBISK PRIRED. 2018
Ure pravljic	63	72	57	818	817	1171
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije	37	4	3	1178	582	184
Vrtec, OŠ na obisku	46	43	28	1048	1005	532
Knjižna uganka	24	24	20	208	171	89
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	8	7	9	248	191	226
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo	6	6	6	206	195	202
Ustvarjalne delavnice in srečanja	31	32	32	309	340	403
Bralno-pogovorna srečanja	13	15	15	172	231	175
Predstavitve knjig, literarni dogodki	5	4	3	167	179	112
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja	8	12	7	167	275	154
Potopisi	4	4	3	90	126	99
Druge prireditve in dejavnosti	3	22	9	61	386	1409
predstavitveni ogledi knjižnic			13			233
SKUPAJ	248	245	205	4672	4498	4989

Ločeno so prikazane razstave v spodnji tabeli. V preteklih letih smo evidentirali vse, tudi manjše razstave in obisk razstav ocenili glede na obisk prostorov, kjer so razstave bile. V letu 2018 smo evidentirali le večje razstave in pri obisku razstav beležili samo obisk odprtij ter vodene, oziroma organizirane obiske razstav.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2016	ŠT. PRIRED. 2017	ŠT. PRIRED. 2018	OBISK PRIRED. 2016	OBISK PRIRED. 2017	OBISK PRIRED. 2018
Odprtja, ogledi razstav	61	49	18	20095	17737	364

V letu 2018 smo pripravili in izvedli vse dejavnosti in prireditve redno zaposleni delavci in dve delavki po programu javnih del. Ker smo se od začetka leta že začeli pripravljati na selitev osrednje knjižnice na novo lokacijo, smo pripravili nekaj manj prireditev kot v preteklem letu. Vse stalne dejavnosti pa so potekale v skladu s programom.

6.2 Dejavnosti za SPODBUJANJA BRANJA PRI OTROCIH IN MLADINI

1) Pravljične ure pod geslom **Pravljična potuje** smo izvajali v vseh knjižnicah - oddelkih Knjižnice Radlje ob Dravi od oktobra do aprila enkrat mesečno. Pripovedujemo pravljico ob knjigi in pripovedovanje zaključimo s pogovorom o vsebini in ustvarjalno delavnico.

Pravljične ure so ena od osnovnih oblik spodbujanja branja v predbralnem obdobju in spodbujanje družinskega branja. Izkazalo se je, da je popoldanska pravljurna ura ob 16. uri številnim staršem obremenitev, saj zaradi lastnih in pogosto tudi otrokovih obveznosti ne morejo uskladiti urnika tako, da bi lahko obiskali še knjižnico. V knjižnici Ribnica na Pohorju smo že od oktobra 2017 izvajali samo dopoldansko pravljurna uro, na katero smo povabili otroke iz vrtca in nižjih razredov osnovne šole. V knjižnicah Podvelka, Vuzenica in Radlje smo popoldansko pravljurna uro opustili z oktobrom 2018, v knjižnici Muta pa z januarjem 2019. Sedaj po vseh krajevnih knjižnicah potekajo pravljurna ure v dopoldanskem času – v dogovori z vrtci. Seveda pa na pravljurna ure vabimo tudi otroke, ki so v domačem varstvu.

V novih prostorih osrednje knjižnice v Radljah smo z oktobrom 2018 pravljurna uro pričeli izvajati enkrat mesečno v soboto dopoldan. Kolikor je bilo mogoče, smo k sodelovanju povabili društva in ustanove, da smo lahko izvedli predstave. Po predstavah sledi ustvarjalna delavnica, ki je lahko tudi nekoliko zahtevnejša, saj imajo otroci in starši več časa, ki ga namenijo obisku knjižnice. S takšno prakso bomo nadaljevali, saj je obisk zelo dober. Sobotne pravljurna ure se udeležijo tudi otroci in starši iz oddaljenjših krajev, ki sicer med tednom knjižnico težje obiščejo.

2) V sodelovanju z Osnovno šolo Muta izvajamo **čajanke s knjigo**, v kateri sodeluje skupina učencev, šolska knjižničarka in mentorica na šoli ter mentorica iz knjižnice. Branju knjige na določeno temo sledi pogovor o temi s povabljenim gostom. V letu 2018 so obdelali naslednje teme:

- 12. januar, 7., 8., 9. razred: Ljubezen, delavnica: pesmi, verzi, haikui iz časopisnih izrezkov,
- 16. februar, 4., 5., 6. razred: Hišni ljubljenci, gosta: Monika in David DiDavide,
- 23. marec, 7., 8., 9. razred: Droge in zasvojenost, gost: Mitja Duh,
- 20. april, vsi udeleženci in gostje: zaključek čajank: Vau, dobra knjiga!, v OŠ Muta,
- 23. november, 4., 5., 6. razred: Drugačnost, gostja: Ivica Kotnik,
- 30. november, 7., 8., 9. razred: Življenje nekoč, gostja Ivana Čreslovnik.

Ker se čajanke izvajajo v šolskem letu od septembra do aprila, v aprilu osnovnošolci pripravijo zaključno prireditev, ki so jo poimenovali »Vau, dobra knjiga!«, na kateri prejmejo simbolična darila za sodelovanje. Na prireditvi so povabljeni tudi starši in ostali krajanje. Učenci predstavijo čajanke v sliki in besedi, preberejo odlomke iz knjig, nekatere dramtizirajo in odigrajo, predvajajo intervjuje z gosti, skratka zelo se potrudijo.

Osnovnošolcem je tak način branja in pogovora všeč, zato ga želimo ohraniti kljub finančnim omejitvam. Večino gostov nagovorimo, da sodelujejo brez povračila stroškov ali honorarja. Takšna oblika sodelovanja med splošno knjižnico in osnovno šolo tudi krepi dobre odnose in na obeh straneh daje možnost razvijanja novih idej in oblik sodelovanja, ki niso v dobrobit zgolj udeleženi učencem, pač pa pustijo pečat širši skupnosti.

3) Za osnovnošolce in dijake srednje šole pripravljamo projekt **Rastem s knjigo**, ki je sicer spodbujen s strani Ministrstva za kulturo, glavno delo pa opravimo splošne knjižnice – v sodelovanju z osnovnimi šolami in srednjo šolo na našem območju. Sedmošolci z vseh osnovnih šol na našem območju in dijaki prvih letnikov srednje šole na Muti nas obiščejo v dogovorjenem terminu in pri nas preživijo vsaj dve uri. Program, ki ga izvedemo zajema tako spodbude za branje, odgovarjanje na anketo, seznanjanje z osnovnim znanjem o organiziranosti splošnih knjižnic, poslovnikom in pogojih članstva ter osnove informacijskega opismenjevanja s poudarkom na samostojnem iskanju gradiva po računalniškem katalogu in dostopanju do knjižnice od doma. Projekt v knjižnici Radlje izvedemo na interaktiven način, kjer učenci in dijaki aktivno sodelujejo. Uporabo knjižnično informacijskega sistema, ki jim jo predstavimo, tudi preizkusijo v praksi, saj menimo, da je poznavanje KIS ključnega pomena kot

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

podpora pri njihovem nadaljnjem izobraževanju in spodbuda za obiskovanje knjižnic in uporabo knjižničnih storitev. V okviru projekta učenci in dijaki prejmejo izbrano knjigo. Koordinatorjem projekta na šolah priporočamo, da knjigo vključijo v šolski proces kot obvezno čtivo, ki ga bodo pri pouku obravnavali. Projekt ocenjujemo tako splošne knjižnice kot šole kot zelo dobro priložnost, da podamo učencem in dijakom koristne informacije na področju branja in uporabe knjižničnih storitev.

4) **Knjižna uganka**, ki jo pripravljamo mesečno na vseh oddelkih knjižnice. Pripravimo dve uganki – za otroke od 1. do 5. razreda ter od 6. do 9. razreda. Otroci si pri reševanju uganke pomagajo z informacijami iz knjige ali knjig, ki so jim pri tem na razpolago. Konec meseca potekajo žrebanja, dobitniki nagrad se objavijo, tako smo v letu 2018 podelili 23 nagrad – v glavnem knjig za otroke.

5) **Sovica hoče na počitnice!!!** – počitniška dejavnost, namenjena spodbujanju družinskega branja. Otrok si izposodi izpostavljene knjige, nahrbtnik z zvezkom za vpisovanje vtisov in risbice ter igračo sovico. Doma v zvezek nariše ali napiše svoje vtise, se igra s sovico in bere knjige. Projekt smo v knjižnici v celoti, vključno z izdelavo igrače, nahrbtnika, dupline, pravil in promocije, oblikovale in izdelale strokovne delavke. Ker je bila prva izvedba v poletnih počitnicah zelo dobro sprejeta, smo jo drugič izvajali v decembru, ko je spet več priložnosti za družinsko branje. Skupno je v projektu sodelovalo 14 družin.

6) **Počitalci – počitniški bralci**. Sodelujoči osnovnošolci in dijaki v počitniškem projektu prejmejo knjižico z navodili in zbirajo žige za prebrane knjige. Knjige si sodelujoči sami izberejo, morajo pa biti primerne njihovi starosti. Določeno število prebranih knjig prinaša praktične nagrade. V letu 2018 je bilo vseh sodelujočih 78. Projekt izvajamo v vseh krajevnih knjižnicah in sodelujoče povabimo na zaključno prireditev.

7) **Knjižne mišice v sklopu projekta Mladi, povabljeni v koroške knjižnice**. Projekt je nastal leta 2015 v sodelovanju z debatnim krožkom Gimnazije Ravne na Koroškem in se izvaja po vseh koroških splošnih knjižnicah pod mentorstvom Tee Kovše s ciljem, da bi pritegnili mlade in spodbudili bralno kulturo med njimi. Pripravljene so igre po vzoru knjižnih olimpijskih iger, kjer se skozi različne discipline meri kapaciteta knjižnih mišic. Na srečanjih v marcu in novembru v letu 2018 so se knjižnih mišic udeležili učenci vseh petih osnovnih šol in podružnične šole na Kapli. Šolski knjižničarji, ki so spremljali dogajanje, so podali v glavnem pohvale tovrstnemu druženju učencev 7., 8. in 9. razredov, pa tudi nekaj konstruktivnih predlogov za izboljšanje dejavnosti. V splošni knjižnici smo zadovoljni, saj s šolami na našem območju različno sodelujemo: z nekaterimi več, z drugimi pa precej manj. Precej so možnosti sodelovanja omejene tam, kjer je splošna knjižnica bolj oddaljena od osnovne šole.

8) **Knjižničarski vajenec:** nova oblika nagrade najboljšim bralcem, ki smo jo oblikovali v sodelovanju z Osnovno šolo Radlje. Najboljši bralci, ki jih na podlagi prebranih knjig v določenem obdobju izberejo mentorji v osnovni šoli, pridejo v knjižnico in spoznajo delo knjižničarjev. Preizkusijo se pri opremljanju knjig in revij za izposajo, pri pripravi dejavnosti knjižnice, pri izdelavi članskih izkaznic ter kot informatorji in izposojevalci. V letu 2018 smo izvedli prvo takšno obliko, v šolskem letu načrtujemo dve in glede na odziv, smo dejavnost dobro zastavili ter izvedli. Za učence je nagrada, za osnovno šolo dobro sodelovanje, nam pa poleg dobrega sodelovanja pomeni tudi vir informacij za prilagajanje knjižnične ponudbe tej populaciji mladostnikov.

9) Enkratni dogodki, namenjeni spodbujanju branja in obiskovanja knjižnice:

- **Noč knjige** – tematski dogodek na nacionalni ravni v aprilskih dnevih knjige. Knjižničarke pripravimo dogodek za otroke in družine, ki je pester in sestavljen iz različnih oblik: predstava, predstavitev, pogovor, ustvarjanje, pogostitev.

- Dogodki in razstave **v tednu slovenskih splošnih knjižnic**, v novembru, ko tudi otrokom in mladostnikom namenimo dejavnosti za spodbujanje branja.

6.3 Dejavnosti za SPODBUJANJE BRANJA PRI ODRASLIH

1) **Literarni večeri in predstavitve proze ter poezije slovenskih avtorjev.** Na literarnih večerih povabimo pisatelje, ki so uveljavljeni ali celo poklicni pisatelji ter pisatelje, ki se s pisanjem ukvarjajo ljubiteljsko. Menimo, da je tudi med ljubiteljskimi pisatelji veliko dobrih pisateljev, ki pilijo svoj pisateljski talent ter sodelujejo v različnih literarnih skupinah, z mentorji, objavljajo svoja dela in se na tak način uveljavljajo. Knjižnica z organizacijo literarnih večerov ne samo zadovoljuje potrebe po tovrstnih dejavnostih v okolju ampak daje tudi ustrezno podporo tako posameznikom kot skupinam, ki so dejavni na literarnem ustvarjalnem področju.

V letu 2018 smo pripravili tradicionalna literarna večera:

- literarni večer ob zaključku bralne značke za odrasle s pisateljem Goranom Vojnovičem,
- literarni večer ob 20. novembru - dnevu slovenskih splošnih knjižnic in začetku bralne značke za odrasle s pisateljico Azro Širovnik.

2) V jeseni 2010 smo začeli izvajati **bralno značko za odrasle Korošci pa bukve beremo.** Pod skupnim nazivom in pod podobnimi pogoji izvajamo bralno značko vse koroške splošne knjižnice. Zagotovo je ta projekt skrbi za bralno kulturo v našem okolju projekt s prihodnostjo, čeprav iz leta v leto težje premagujemo težavo pri zagotavljanju zadostnega števila izvodov priporočenih knjig. Ko bo sredstev za nakup aktualnega gradiva več, bo tudi bralno značko za odrasle lažje izvajati. Vsako leto uvrstimo na seznam tudi knjige, ki so lažje razumljive in jih lahko preberejo tudi osebe, ki imajo iz različnih razlogov omejeno sposobnost razumevanja besedil. S tem vključimo tudi osebe s posebnimi potrebami in invalide. Tudi na tak način smo koroške knjižnice želele bralno značko za odrasle narediti posebno in dostopnejšo za vse.

V letu 2018 (sezona branja oktober 2017 – april 2018) je bilo oddanih 97 bralnih kartonov. Vsi udeleženci, ki so oddali bralni karton in torej uspešno zaključili bralno značko, so na prireditvi 17. aprila prejeli knjigo pisateljice Laure Schroff: Nevidna nit. Glavna nagrada je bil literarni večer in srečanje s pisateljem Goranom Vojnovičem. V jeseni – ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic, smo začeli z novo sezono bralne značke s predstavitvijo knjige Pusti otrokom, naj se smejejo in srečanjem s pisateljico Azro Širovnik.

3) **Projekt približevanja knjige in knjižnice starejšim in invalidnim osebam.** V ta namen označujemo gradivo z večjim tiskom z dobro vidno nalepko, posodabljammo zbirko zvočnih knjig, nudimo lupe za uporabo v knjižnici in očala za branje. V knjižnico tudi vztrajno vabimo starejše in invalide v

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

povezavi z Medobčinskim društvom invalidov Drava ter sodelujemo z vsemi društvi upokojencev v vseh petih občinah. Dobro sodelujemo z Varstveno delovnim centrom na Muti, ŠENT-om v Radljah ter domom za starejše občane Hmelina. S preselitvijo osrednje knjižnice v Radljah v stavbo Center Radlje, smo pridobili tudi na področju približevanja knjižničnih storitev gibalno oviranim, saj v stavbi deluje dvigalo. Tako nas še lažje obišejo tako posamezniki kot skupine, s katerimi se dogovarjamo za razna srečanja. V letu 2018 je bilo teh srečanj še več, saj smo jim želeli predstaviti nove prostore.

4) V okviru približevanja knjige odrasli populaciji in starejšim izvajamo bralno-pogovorna srečanja ter bralne ure.

Bralne ure izvedemo za stanovalce doma za starejše občane Hmelina. V letu 2018 so bila tovrstna srečanja štiri, na katerih so se udeleženci pogovarjali o temah: Zimske radosti, Velika noč in običaji, Dan mladosti in Tito ter Ivan Cankar. Povprečno 19 udeležencev je bilo na eni bralni uri.

Bralno-pogovorna srečanja izvajamo že vrsto let v sodelovanju z društvom upokojencev Muta, ki so bili za tovrstna srečevanja najbolj zainteresirani. V letu 2018 je potekalo 8 srečanj, na katerih so se obravnavale različne knjige, predvsem seveda proza, pa tudi poezija. Udeleženci so med sabo delili svoje poglede na čtivo in lastne bralne izkušnje. Sezona branja se začne v oktobru in konča v maju. Povprečno se je enega srečanja udeležilo 10 udeležencev.

Ob preselitvi osrednje knjižnice v nove prostore v središče Radelj, so se izboljšali pogoji za izvedbo tovrstnih srečanj v dopoldanskem času, saj je v novih prostorih namenjen del čitalnice za odrasle prav srečevanju in druženju. Tako smo z oktobrom 2018 začeli z bralno pogovornimi srečaji v radeljski knjižnici. Pogovor vodi in usmerja Breda Bobovnik, srečanja pa potekajo 3. četrtek v mesecu. V letu 2018 smo izvedli 3 srečanja, na katerih so se udeleženci pogovarjali o knjigah z aktualnega priporočilnega seznama bralne značke za odrasle. Srečanja se je udeležilo od 5 do 7 bralcev.

5) Tudi v letu 2018 smo nadaljevali z **označevanjem nagrajenih knjig slovenskih avtorjev**, kar je dodatna informacija, ki pomaga pri izboru gradiva in spodbuda za branje slovenskih avtorjev.

6) Na spletni stani urejamo rubriko **Knjižničarji priporočamo**. V tej rubriki se nahajajo krajše vsebine in priporočila predvsem leposlovnega gradiva. Priporočila bomo v drugačni obliki v prihodnje še razširili.

7) Mesečno smo pripravljali **tematske razstave**, praviloma z izpostavljanjem knjižničnega gradiva. Teme smo izbirali med spominskimi dnevi, obeležji, rojstnimi ali drugimi jubileji slovenskih pesnikov in pisateljev ter drugih znanih osebnosti, med aktualnim dogajanjem in podobnim. V letu 2018 smo pripravili obsežnejše tematske razstave:

- France Prešeren in kulturni dan
- Razstava o knjigi in književnih praznikih
- Nagrada Kresnik
- Počitniška razstava: družinski izleti in družabne igre
- Literarni festival Vilenica
- Dan reformacije in Primož Trubar
- Praznovanje božiča in novega leta doma in po svetu.

Tekom leta pripravimo še več manjših tematskih razstav, pogosto kot dopolnitev različnih dogodkov, na katerih izpostavimo knjige in ostalo gradivo na obravnavane teme ter tako promoviramo knjižnično zbirko in spodbudimo k branju.

8) **»Bukvice za vsakogar«** smo obiskovalcem ponujali že četrto leto in obiskovalci so s ponujenim zadovoljni. To so knjige, ki smo jih odpisali ali knjige, ki smo jih prejeli od uporabnikov in jih nismo umestili v knjižnično zbirko. Knjige posebej označimo. Obiskovalci jih odnesejo domov za simboličen

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

prostovoljni prispevek. Na tak način spodbujamo uporabnike, da sprejmejo in uporabijo že rabljeno knjigo. Hkrati se oblikuje pravilen odnos do knjig, ki ne končajo kot odpadki ali star papir. Prostovoljne prispevke uporabimo za nakup novega gradiva v knjižnici in za nekatere izdatke ob izvajanju dejavnosti in prireditve v knjižnici (nagrade, pogostitve in podobno).

Bukvice za vsakogar so tudi primerna oblika, s katero se lahko knjižnica vključi kot povabljen ustanova na različnih javnih dogodkih z namenom spomniti obiskovalce na knjigo in branje. Tako smo z bukvicami že drugič uspešno sodelovali na slavnostnem prižigu luči v središču Radelj. Stojnica je bila dobro obiskana, knjižničarke smo ob bukvicah delile še kazala z voščilom in razna obvestila ter tako spodbujale k obisku knjižnice.

6.4 DRUGE DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE

V nadaljevanju opisane dejavnosti in prireditve izvajamo in razvijamo z namenom približevanja knjižnične ponudbe različnim ciljnim skupinam, uporabe knjižničnega gradiva ter s ciljem izboljšanja kvalitete življenja za vse obiskovalce in uporabnike.

1) **Predstavitve strokovnih knjig**, ki so praviloma izvedene kot predavanja na posamezne teme. Izbiramo aktualne knjige in se z avtorji in založbami poskušamo dogovoriti za njihovo predstavitev. S tem je predstavljena knjiga, ki je na voljo tudi v naši knjižnični zbirki in hkrati na predstavitvi udeležencem ponujena možnost, da iz prve roke izvedo kaj več o temi ter imajo možnost postaviti vprašanja.

V letu 2018 smo predstavili strokovne knjige:

- Mojca Mihelčič: Planet Asperger,
- Mateja Jevšnik: Osnovna šola Radlje ob Dravi in njene podružnične šole: 1727 - 2017,
- Lucija Smolnik: Modrosti za razcvet življenja : skrivnosti uspešnih žensk : kako najti in živeti lastno pot.

2) **Različna predavanja, predstavitve, razprave** organiziramo glede na aktualna dogajanja in ponudbo, ki jo predavatelji, društva, ustanove ponudijo knjižnici. Seveda zaradi omejitev s finančnimi sredstvi organiziramo več predavanj, ki so jih predavatelji ali skupine pripravljene izvesti brezplačno, oziroma za promocijo svoje dejavnosti ali pa k soorganizaciji povabimo druge ustanove.

V letu 2018 smo organizirali naslednja predavanja, oziroma dogodke:

- Predavanje Jamesa Tomažina: vsak od nas je človek s posebnimi potrebami (knjižnica Radlje, januar),
- Predavanje Špele Golob: Ločen/ločena sem – pa kaj! (knjižnica Radlje, januar)
- Predstavitve tipkopisa Staneta Hrovata: Marenberg : kratek zgodovinski opis kraja in okolice (knjižnica Radlje, september),
- Predavanje Špele Kresnik: O stresu (knjižnica Radlje, oktober)
- predavanje Jasne Petelin: Postavljanje mej pri otroku (knjižnica Radlje, november)

Med različna predavanja štejemo tudi **potopisna predavanja**, ki pa jih le nekoliko ločimo od ostalih, saj imajo svojo specifiko in »svojo publiko«, ki ji je tovrstna oblika predstavitve potovanj posebej všeč. Pri izbiri dajemo prednost popotnikom domačinom, ki želijo predstaviti svoja potovanja. V letu 2018 so se v knjižnici izvedla naslednja potopisna predavanja:

- Marinka Dretnik: Gruzija (knjižnica Radlje, februar),
- Andreja Senica: Kilimandjaro (knjižnica Muta, marec),
- Brane Ternovšek: Oman (knjižnica Radlje, oktober).

3) **Ustvarjalne delavnice in srečanja** izvajamo v naših knjižnicah redno. Na delavnicah uporabljamo knjige in revije kot informacijski vir, vedno pogosteje vključujemo tudi informacijske vire, dostopne na

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

spletu. Na delavnicah gre predvsem za razvijanje informacijske pismenosti, za kvalitetno preživljanje prostega časa, izmenjavo informacij in idej.

Ustvarjalna srečanja za odrasle in otroke potekajo v knjižnici Radlje od oktobra do marca. Hkrati potekata ločeno dve delavnici: za otroke in za odrasle. V letu 2018 smo na ustvarjalnih srečanjih za otroke izdelovali: pero in beležnico, drobižnico iz tetrapaka, šivanje mavrice na karton, škatlice sovica iz papirja, risanje na tekstilne vrečke, jesenska dekoracija, noč čarovnic, okraski za adventni venček, adventni venčki, okraski za knjižnico, škatlice za drobne pozornosti.

V delavnicah za odrasle smo izdelovali: nakit iz perlic, mrežaste posodice za rože, nakit iz perlic in filca, jesenska dekoracija s šopkom, nakit iz kato mase, voščilnice, okraski iz filca in ovitek za knjigo.

V počitniških ustvarjalnih ponedeljkih v juliju in avgustu so otroci izdelovali: vrtavko, lebdečo žogico, žabico za igro, papirnatega zmajčka, avtomobilčke, vse za igro izstrelji in ujemi, malo vetrnico in poskočne možičke.

V novih prostorih knjižnice smo z oktobrom 2018 namenili eno sobotno dopoldne v mesecu strokovnemu predavanju na različne teme. Da je udeležba omogočena tudi staršem z manjšimi otroki, organiziramo sočasno ustvarjalno-igralno delavnico v otroško-mladinskem delu knjižnice. Udeležba otrok je različna. Od 2 do 13 otrok je v tem prvem obdobju že bilo na teh delavnicah.

V novih prostorih knjižnice smo z oktobrom 2018 ukinili popoldansko pravljичno uro in jo nadomestili s pravljичno uro v soboto dopoldan. Kolikor je bilo mogoče, smo k sodelovanju povabili društva in ustanove, da smo lahko izvedli predstave. Po predstavah sledi ustvarjalna delavnica, ki je lahko tudi nekoliko zahtevnejša, saj imajo otroci in starši več časa, ki ga namenijo obisku knjižnice. S takšno prakso bomo nadaljevali, saj je obisk zelo dober.

Ustvarjalne delavnice so tudi najpogostejša oblika s katero knjižnica sodeluje na različnih skupnih dogodkih in festivalih. V letu 2018 smo sodelovali:

- 19. maja 2018 – z bralno ustvarjalno delavnico v Indijanski vasi (organizacija VGC Dogaja se!),
- 25. maja 2018 – z ustvarjalno delavnico na festivalu Igraj se z mano (organizacija KS Radlje in drugi),
- 15. september 2018 – z ustvarjalno-igralno delavnico Knjižnica v parku v sklopu Gremo v palčkovo deželo pri Dvorcu Radlje (organizator: DPM Radlje)
- 16. september 2018 – z ustvarjalno delavnico na tematskem dogajanju v Občini Muta (organizacija Turistično društvo Muta).

Z vsako prireditvijo in dejavnostjo želimo poudariti pomen branja in iskanja informacij ter spodbujati k uporabi knjig in revij kot referenčnih virov.

4) **Likovne, fotografske in druge razstave** organiziramo v knjižničnih prostorih na pobudo lokalnih društev in posameznikov, ki jim naši pogoji ustrezajo. Večino razstav organiziramo v osrednji knjižnici v Radljah, kar nekaj razstav letno pa tudi v krajevni knjižnici na Muti. Za manjše razstave je primeren prostor v knjižnici Podvelka, po prenovi stavbe v Ribnici na Pohorju pa je tudi ta krajevna knjižnica postala primernejša za manjše razstave. Večinoma organiziramo tudi odprta razstava – v skladu z dogovorom z razstavljavci. Razstave so dobro obiskane in v osrednji knjižnici je razstavni prostor vse leto zaseden, v ostalih enotah pa različno – odvisno od interesa društev in posameznikov. Razstavljavcem je kljub slabšim pogojem (prostor, osvetlitev) razstavljanje v knjižničnih prostorih zanimivo, ker so razstave vedno na ogled v času odprtosti knjižnice ter je obisk razstav prost. Pri odločanju dajemo prednost lokalnim društvom ter posameznikom in razstavam, ki so tematsko vezane na knjigo, branje in podobno.

V letu 2018 smo izvedli naslednje razstave:

- Razstava likovnih del, nastalih na 11. likovni koloniji Kope 2017 – na ogled še v januarju 2018,

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

- Razstava fotografij Kristla Valtla: Perniške kmetije in perniška godba skozi čas (knjižnica Muta, februar, marec, april),
- Klekljarice DU in DI Radlje: Klekljana čipka (knjižnica Radlje, marec)
- Razstava o knjigi (knjižnica Radlje, april)
- razstava ob otvoritvi galerije knjižnice v novih prostorih: Obrazi Koroške: Karel Pečko in Janko Dolenc (knjižnica Radlje, junij-september)
- Razstava otroških del in izdelkov, ki jo pripravljajo vzgojiteljice vrtcev na območju Občine Podvelka (knjižnica Podvelka, oktober-maj)
- Razstava ročnodelskega krožka Trobentice z Mute (knjižnica Muta, oktober)
- Območna likovna razstava v organizaciji JSKD (galerija knjižnice Radlje, september- oktober),
- Razstava likovnih del, nastalih na 12. likovni koloniji Kope 2018 (galerija knjižnice Radlje, oktober-november)
- Filatelistična razstava (knjižnica Muta, december)
- Razstava likovnih del članov likovne sekcije KUD Radlje, LIKRE (knjižnica Radlje, december)
- Razstava likovnih del Denisa Senegačnika (galerija knjižnice Radlje, december)

V letu 2018 smo izvedli tudi naslednje razstave v vitrinah knjižnice Radlje:

- Razstava unikatnih izdelkov in ročnih del ročnodelske sekcije Čebelice (Društvo kmetič Dravske doline – KO Ribnica na Pohorju)
- Razstava izdelkov, ki smo jih izdelovali na ustvarjalnih srečanjih v knjižnici,
- Razstava o selitvi osrednje knjižnice
- Razstava domoznanskega gradiva
- Razstava unikatnega nakita Olge Knuplež
- Razstava unikatnih izdelkov in ročnih del Olge Vogrin starejše.

Vitrine v knjižnici Radlje so tri omare s steklenimi vrati in lastno osvetlitvijo, ki smo jih v bližini izposojnega pulta namenili za razstavljanje drobnih predmetov, spominkov, ročnih del. Na tak način želimo spodbujati posameznike in društva, da predstavijo svoje izdelke in tako posredno svojo dejavnost. Zelo spodbujamo, da se tako predstavijo mladi podjetniki, ki so šele začeli dejavnost. Prednost imajo domačini, vključujemo pa tudi razstavljalce od drugod ter tako spodbujamo povezovanje med ustvarjalci.

S preselitvijo osrednje knjižnice v Radljah v stavbo Center Radlje je knjižnica ohranila prireditveni prostor v prostoru knjižnice – v 1. nadstropju, kjer se izvajajo prireditve, na katerih pričakujemo do 50 obiskovalcev. V tem prostoru prav tako izvajamo različne razstave – z njimi prostor popestrimo in dopolnimo. Poleg tega prireditveno-razstaviščnega prostora je knjižnica pridobila v 2. nadstropju galerijo, ki je prvenstveno namenjena razstavam in različnim dogodkom, na katerih pričakujemo več kot 50 obiskovalcev. V galeriji knjižnice smo tako že izvedli kar nekaj razstav, prav tako pa tudi različne dogodke, saj je prostor zanimiv predvsem zavodu ŠKTM in Glasbeni šoli Radlje. V oktobru je ŠKTM v galeriji knjižnice izvedel šahovsko simultanko s šahovsko velemojstrico Darjo Kapš in v novembru ter decembru je Glasbena šola Radlje v galeriji izvedla dva koncerta. Vsi dogodki so bili zelo dobro obiskani. Večina obiskovalcev je na tak način prvič videla, kje se knjižnica v Radljah nahaja in kakšne prostore ter pogoje nudi svojim obiskovalcem.

5) **Promocijska dejavnost knjižnice** poteka posredno preko vsake dejavnosti, ki jo izvajamo v knjižnici, saj želimo z izborom in načinom izvedbe pustiti vtis pri obiskovalcih ter tako posredno pritegniti k sodelovanju in obisku knjižnice tudi potencialne uporabnike, ki knjižnice še ne obiskujejo. Tovrstna promocijska dejavnost je najbolj učinkovita, res pa je tudi, da so učinki težje merljivi in da je delovanje usmerjeno na daljši rok. Le redko se izkažejo takojšnji učinki.

Pri nekaterih ciljnih skupinah je učinkovito tudi nagrajevanje za udeležbo na dejavnostih; predvsem pri otrocih in mladih. V sodobni potrošniški družbi je stanje pač takšno in tudi knjižnice se temu ne moremo

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

izogniti, zato je potrebno del sredstev za promocijo nameniti tudi materialnim nagradam, ki so v prvi izbiri knjige, ter nato drugi predmeti vsakodneвне uporabe, opremljeni z logotipom knjižnice.

Promocija ob Dnevu slovenskih splošnih knjižnic, 20. novembru, ki poteka en teden po vsej Sloveniji:

V letu 2018 je drugič zapored potekala promocijska akcija, v kateri Združenje slovenskih splošnih knjižnic pripravi enoten okvirni program tedenskega dogajanja, grafično podobo in sporočila za medije. K večini splošnih knjižnic smo se pridružili tudi v Radljah. Tako smo v tednu splošnih knjižnic od 19. do 23. novembra pripravili dejavnosti na teme:

- ponedeljek: dobimo se v knjižnici: z društvom ŠENT in na pravljичni uri,
- torek: razstava gradiva, ki je bilo v zadnjih letih najbolj iskano in brano v slovenskih knjižnicah,
- sreda: evropsko leto kulturne dediščine z razstavo in filmom o Franju Paherniku,
- četrtek: srečanje s pisateljico Azro Širovnik in zaključek bralne značke za odrasle,
- petek: dan modrih knjig z razstavo knjig na mladinskem oddelku,
- sobota: predavanje Jasne Petelin za odrasle in ustvarjalna delavnica za otroke.

Cilj skupne promocije je večja prepoznavnost in pojavljanje v nacionalnih medijih. Splošne knjižnice namreč več ali manj delujemo vsaka v svojem lokalnem okolju in je tovrstnih priložnosti malo. Prav tako je premalo promocije branja in knjige na nacionalnem nivoju, oziroma je omejena na ožji krog populacije, ki spremljajo to področje ali pa je promocija s strani založnikov namenjena zgolj bralnim hitom.

Promocijske dejavnosti ob selitvi osrednje knjižnice:

V letu 2018 smo prav zaradi selitve osrednje knjižnice načrtovali in izvedli nekatere dejavnosti, ki so z odmevnostjo poskrbele za promocijo knjižnice. Že pri pripravah na selitev smo pozivali k vključevanju prebivalcev vseh starosti v selitvene aktivnosti:

- s prinašanjem škatel v knjižnico,
- z več izposojenimi knjigami, ki jih bodo imeli doma v času, ko bo knjižnica zaprta,
- s prostovoljno pomočjo pri selitvi.

Tekom selitve, ko je bila osrednja knjižnica zaprta, smo redno obveščali javnost o tem, kako selitev poteka. Obveščanje smo najlažje izvedli po socialnem omrežju, radiu in drugih medijih. Prav vključitev prostovoljcev, ki so pomagali pri selitvi in napoved »žive verige« za selitev zadnjih knjig iz knjižnice v knjižnico, so najbolj pritegnile novinarje, da so selitev še pozorneje spremljali. Uspešno je bilo tudi obveščanje uporabnikov osebno, saj so vse krajevne knjižnice v času selitve nemoteno delovale.

V tednu pred slavnostnim odprtjem osrednje knjižnice v novih prostorih smo izvedli še:

- 11. 6. 2018: selitev zadnjih slikanic iz stare v novo knjižnico, ki so jo izvedle skupine starejših otrok iz radeljskega vrtca in vzgojiteljice,
- 13. 6. 2018: selitev zadnjih knjig iz stare v novo knjižnico po »živi verigi«, v katero je bilo vključenih okrog 850 oseb, od tega največ otrok in šolarjev iz radeljskega vrtca in osnovne šole, ter odrasli udeleženci iz Radelj in drugih občin.

Cilj in smoter vseh naštetih oblik dejavnosti je bil omogočiti vsem zainteresiranim vključitev v selitvene aktivnosti po svojih zmožnostih. Seveda smo ustanovo kot je Osnovna šola Radlje in Vrtec Radlje ter društva v Radljah in v drugih občinah obvestili in se tudi konkretno dogovorili za sodelovanje. V otrocih in mladih bo takšno sodelovanje pri selitvi – ki je bilo nenaporno, ni dolgo trajalo in se je izvedlo v času pouka, ostalo v spominu za vedno. Namen takšne aktivnosti je bil tudi povezati ljudi v kraju pri izvajanju skupne dejavnosti.

Kot promocijo knjižnične dejavnosti lahko označimo tudi slavnostno odprtje osrednje knjižnice v novih prostorih, 21. junija 2018, ki jo je pripravila Občina Radlje ob Dravi.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Selitev smo posneli v krajšem filmu, ki si ga je možno ogledati na spletu.

6.5 SREDSTVA IN KADRI za izvedbo dejavnosti in prireditev

1) Sredstva: večina sredstev, ki jih beležimo in izkazujemo pod postavko »sredstva za prireditve«, je potrebnih za materialne stroške za pripravo prireditev ter za storitve izvedbe. Za izvedbo vseh prireditev smo v letu 2018 porabili 4.675,62 €, v letu 2017 pa 4.581 €, s tem da je v tem znesku vključen tudi strošek za promocijski material, ki ga v pretežni meri uporabimo za simbolične nagrade udeležencem nekaterih dejavnosti in izvajalcem. V letu 2018 smo nekaj več promocijskih sredstev namenili dogajanju ob selitvi knjižnice, saj je bil ta dogodek odmeven na nacionalni ravni (pozornost medijev, novinarjev, objava v Slovenski kroniki na RTV 1, radiu, v Večeru idr.) in s temi sredstvi tudi financirali krajši film o selitvi, ki je javnosti javno dostopen.

Pri oblikovanju in izvedbi novih aktivnosti za različne ciljne skupine, smo dosledno upoštevali pravilo, da naj ne predstavljajo dodatnih stroškov. Le tako smo lahko program, ki je opisan, izvedli z domala enakimi sredstvi kot v preteklem letu.

2) Kadri: za izvajanje kulturnih prireditev skrbimo vsi zaposleni v knjižnici; med strokovne delavce so razdeljene posamezne dejavnosti. Pri izvajanju dejavnosti so zelo željene dodatne kadrovske okrepitve, ki smo jih v letu 2018 dobili z javnimi deli. Po programu javnih del sta bili zaposleni dve sodelavki, ki sta lahko prevzeli velik del pomoči pri izvajanju dejavnosti. Zaradi narave dela pa ti delavci ne morejo samostojno izvajati dejavnosti.

Na področju izvajanja dejavnosti in prireditev bi bila edina prava in dolgoročno pozitivna rešitev dodatna zaposlitev strokovnih delavcev, ki bi lahko v polni meri prevzeli izvajanje tovrstnih dejavnosti, s katerimi promoviramo tako knjižnično dejavnost, kot razvijamo bralno kulturo in vse vrste pismenosti. Kontinuirano izvajanje posameznih dejavnosti in razvijanje ter prilagajanje spremembam sodobne družbe je pravilo in pogoj za kvaliteto izvedene dejavnosti, s katerimi bomo resnično dosegali zastavljene cilje.

7 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI

V letu 2018 je bilo v knjižnici redno in po pogodbah zaposlenih: 6,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 5,0625 strokovnih delavcev. Dodatno sta bili od začetka do konca leta zaposleni dve delavki po programu javnih del in sicer ena po programu za V. in ena po programu za VII. stopnjo izobrazbe.

oblika zaposlitve	delovno mesto	Stanje 01.01.2018 (število delavcev)	Stanje 31.12.2018 (število delavcev)
redna zaposlitev	direktor	1	1
	administrativno- računovodski delavec	0,80	0,80
	čistilka	0	0
	knjižničar	1	1
	višji knjižničar	2	2
	bibliotekar	2	2
	skupaj število redno zaposlenih		6,80
zaposlitev po pogodbi	bibliotekar	0,0625	0,0625
javna dela		2	2
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI	8,8625	8,8625

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Po sprejetem Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi in kadrovskem načrtu (sprejetem novembra 2005), bi morala biti kadrovska struktura: skupaj 9,5 delavcev, od tega: 1 direktor, 1 računovodsko-administrativni delavec, 7 strokovnih delavcev in 0,5 čistilke.

Za ustrezno izvajanje knjižnične dejavnosti kot to predvidevajo zakonske določbe Zakona o knjižničarstvu, Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice, ki so predpisani za obdobje 2018-2028, nam manjkata torej še dva strokovna delavca: knjižničar in bibliotekar, ki ju bomo lahko zaposlili na podlagi soglasij vseh občin ustanoviteljic.

Najbolj seveda neustreznost knjižnične dejavnosti občutijo naši uporabniki, ki pogoje in ponudbo naše knjižnice primerjajo s pogoji in ponudbo drugih knjižnic v regiji ali širše.

V letu 2018 smo za pomoč pri selitvi vključili 16 prostovoljcev, za katere smo pripravili program prostovoljskega dela, z njimi podpisali dogovore in jih vključevali v selitvene aktivnosti v skladu z njihovimi možnostmi in našimi potrebami. Prostovoljci so opravili več kot 300 ur dela.

8 STROKOVNO BIBLIOTEKARSKO DELO

V letu 2018 smo za potrebe strokovne obdelave podatkov o gradivu **prevzeli iz vzajemne baze 1392 bibliografskih zapisov**. Vse podatke smo ob prenosu v svojo bazo podatkov uredili in prilagodili našim zahtevam in našemu stanju. Bibliografski podatki omogočajo učinkovito nadaljnje delo z gradivom: iskanje z iskalnimi orodji, kasnejše dopolnjevanje tako bibliografskih podatkov, kot podatkov o zalogi.

V letu 2018 smo tako kot prejšnja leta izvajali zelo omejeno domoznansko dejavnosti, skraćeno zgolj na zbiranje podatkov in člankov z domoznansko vsebino v papirnati ali elektronski obliki. Bibliografsko člankov še ne obdelamo, ker za to nimamo dovolj kadrov. Velika pridobitev v domoznanski zbirki je digitaliziran tipkopolis Staneta Hrovata: Marenberg: kratek zgodovinski opis kraja in okolice iz leta 1939. Digitalizacijo je omogočila Koroška osrednja knjižnica Ravne na Koroškem.

Kljub kadrovski stiski sodelujemo v projektu Dobreknjige.si, v katerem strokovni delavci po knjižnicah oblikujejo priporočila za branje ter tako prispevajo vsebine na skupnem knjižničnem portalu, ki je namenjen bralcem, da se tako lažje odločijo za ustrezno čtivo.

V letu 2018 smo se udeležili le najnujnejših izobraževanj. Med izobraževanji smo izbirali tista, kjer je nižja kotizacija ali jih strokovne organizacije na področju knjižničarstva in druge knjižnice organizirajo brezplačno.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

9 PROSTORI knjižnice in OPREMA

9.1 PROSTORI knjižnice

Knjižnica Radlje ob Dravi ima skupaj 1315 m² uporabne površine, s tem da 64 % skupne površine meri osrednja knjižnica v Radljah: prostor za knjižnično dejavnost in za delavce knjižnice ter skladišče.

Iz tabele so razvidni podatki o površini knjižnice ter število čitalniških sedežev – stanje v letu 2018:

Površina v m ²	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
uporabna površina za knjižnično dejavnost	675	187	57	145	41	45	1150
uporabna površina za delavce knjižnice in skladišče	165	0	0	0	0	0	165
Skupaj površina	840	187	57	145	41	45	1315
število čitalniških sedežev	68	10	0	10	5	2	95

Število čitalniških sedežev je vsekakor nujno vezano na uporabno površino. Če v knjižnici ali izposojevališču ni niti enega čitalniškega sedeža, je tam tudi manj smotrni nakup revij in časopisov.

Iz tabele in tudi iz drugih delov poročila je razvidno, da je edino še knjižnica v Vuzenici nujno potrebna prostorskega reševanja.

Posodobitev prostorov knjižnice v letu 2018:

V letu 2018 se je osrednja knjižnica v Radljah preselila v nove prostore na novo lokacijo – v središče Radelj. Občina Radlje ob Dravi je v stavbi bivšega trgovskega centra Tima uredila v 1. in 2. nadstropju prostore, namenjene knjižnični dejavnosti. Prenovljena stavba se sedaj imenuje Center Radlje. Prostori za izvajanje knjižnične dejavnosti se nahajajo v 1. nadstropju in merijo 675 m². Prostori, namenjeni izvajanju knjižnične dejavnosti so ustrezno urejeni, glede na namembnost pregrajeni s steklenimi stenami ali pohištvo, knjižnica je po osnovni razporeditvi ločena na otroško-mladinski del in na odrasli del. V knjižnici je več čitalnic, kjer se lahko istočasno odvija več dejavnosti hkrati. V knjižnici je prireditveno-razstaviščni prostor, kjer se prirejajo dejavnosti za do 50 obiskovalcev. Knjižnica je opremljena s pohištvo, ki je bilo preseljeno iz prejšnjih prostorov, z nekaterimi spremembami in dopolnitvami, ki so bile potrebne zaradi umestitve v drugo prostorsko situacijo. Dostop do vhoda v stavbo je omogočen tudi s klančino, do višjih nadstropij pa z dvigalom.

V drugem nadstropju – mansardi so urejeni prostori za zaposlene v knjižnici in priročno skladišče za knjižnico ter sejna soba v izmeri 165 m². Knjižnica za izvajanje svoje dejavnosti uporablja tudi galerijo knjižnice, ki zaseda 168 m² v mansardi stavbe in je namenjena razstavam ter dogodkom, kjer se pričakuje številnejši obisk. Posamezni prostori so ločeni s steklenimi ali polnimi stenami in opremljeni s pohištvo, ki je bilo preseljeno iz prejšnjih prostorov. V mansardi se nahaja tudi skladišče in sejna soba, namenjena sestankom in srečanjem. V 2. etaži je tudi pisarna JSKD, območne enote Radlje ob Dravi in galerija knjižnice. Celotna površina mansarde, ki je v uporabi je 460 m², preostala površina je namenjena napravam za prezračevalni sistem stavbe.

9.2 OPREMA

Pomemben del opreme knjižnice je opremljenost z računalniškimi delovnimi postajami za uporabnike. S tem je uporabnikom omogočen dostop do knjižničnega kataloga in drugih informacij javnega značaja ter hkrati ponujena dodatna storitev knjižnice – uporaba računalniških programov za individualno rabo ter tisk in preslikava dokumentov. Knjižnice so različno opremljene, predvsem v odvisnosti od sredstev, ki jih občine namenijo za nakup opreme in od možnosti, ki jih knjižnični prostori omogočajo.

Opremljenost knjižnic in izposojevališč z računalniško opremo – stanje v letu 2018:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
računalniki za zaposlene	8	1	1	1	1	1	13
računalniki za uporabnike	10	4	2	4	1	0	21
tiskalniki za uporabnike	3	1	1	1	1	0	7

Tabela izkazuje podatke o številu opreme, ne pa tudi o stanju, oziroma starosti in iztrošenosti opreme. Iz tabele je razvidno, da v knjižnici na Kapli ni računalniške opreme za uporabnike. V drugih enotah opremljenost z računalniki ustreza povprečnemu povpraševanju, oziroma potrebam uporabnikov. V osrednji knjižnici v Radljah zasedenost računalnikov za uporabnike povprečno ni niti 50 %, torej bi za izvajanje redne knjižnične dejavnosti lahko imeli manj računalnikov za uporabnike. Zato pa je nujno potrebnih vsaj 7 računalnikov za potrebe usposabljanj in izobraževanj za uporabo podatkovnih baz, informacijskih virov, knjižnično informacijskega kataloga in za izvajanje programov za otroke in mladino, na primer Rastem s knjigo ali vodeni ogledi knjižnice, kjer predstavimo spletno delovanje teh sistemov podatkov.

Nova oprema v letu 2018:

V letu 2018 smo kupili:

- najnujnejšo pohištveno opremo, ki je bila potrebna pri ureditvi osrednje knjižnice v novih prostorih. 9 različno velikih omar s policami za gradivo, 1 vitrino, lesen element za akvarij, 2 mizi, 40 stolov za obiskovalce,
- mobilni telefon za potrebe knjižnice.

Nakup smo financirali z lastnimi sredstvi, z donacijo in iz presežka prihodkov iz prejšnjih let v skupni vrednosti: 3.197,79 €.

Internetni dostop je povsod urejen v skladu z najugodnejšimi možnostmi. Na Kapli in v Podvelki je način dostopa do internetnih povezav ADSL, v Radljah in v Vuzenici je to kabelska povezava. V Ribnici na Pohorju in na Muti pa optična povezava. V osrednji knjižnici Radlje je uporabnikom omogočen brezžični dostop do interneta preko omrežja Libroam/Eduroam. Brezžični dostop je omogočen tudi na Muti in v Podvelki. V vseh enotah knjižnice je internetna povezava nujna za avtomatizirano izposajo, saj je elektronski katalog nameščen na oddaljenem strežniku inštituta IZUM.

10 POVEZOVANJE KNJIŽNICE Z OKOLJEM

Pri vsej svoji dejavnosti se knjižnica povezuje lokalno z ustanovitelji, osnovnimi šolami, srednjo šolo, vrtci, zavodi, društvi in podjetji na svojem območju. Predvsem vsebinsko na izvajanje raznih dejavnosti in prireditev močno vplivajo aktivna društva in aktivni posamezniki. Knjižnica vsekakor spodbuja vsako

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

takšno aktivno udejstvovanje in povezovanje v posameznem okolju, saj s tem bogatimo svoja življenja in življenja drugih. Vizija knjižnice sovpada s temi prizadevanji, saj knjižnica želi ostati in postati kraj druženja in srečevanja za različne ciljne skupine.

Zelo dobro sodelujemo z JSKD, območno izpostavo v Radljah. V večletnem sodelovanju se je oblikovalo kar nekaj stalnic: fotografska razstava, likovna razstava, srečanje lutkovnih skupin, literarni večeri, ki se priredijo v knjižnici v organizaciji JSKD. Vsako sodelovanje obogati naše delovanje in popestri dogajanje v knjižnici.

Po strokovni plati sodelujemo z društvi bibliotekarjev, zaposleni smo člani Društva bibliotekarjev Koroške, z drugimi knjižnicami v Sloveniji, Združenjem splošnih knjižnic, Državno matično službo, Centrom za razvoj knjižnic, NUK-om, Javno agencijo za knjigo (JAK-om) in Ministrstvom za kulturo.

Posebej pomembno je sodelovanje z drugimi koroškimi knjižnicami, posebej z Osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, ki je tudi naša območna knjižnica s posebej določenimi območnimi nalogami. Iz naslova območnosti pridobi določena sredstva, namenjena strokovnim nalogam in podpori ter izboljšanju ponudbe gradiva in informacijskih virov na celotnem območju. Konkretno za uporabnike omogoča dostop do uporabnih in raznovrstnih podatkovnih baz in brezplačno medknjižnično izposajo med koroškimi knjižnicami.

Strokovno povezovanje je v današnji hitro razvijajoči se družbi nujno. Je pomemben vir informacij, neformalnih izobraževanj, vedno pogosteje pa tudi način najcenejšega in učinkovitega izobraževanja, ki ga knjižnice oblikujejo na podlagi uspešnih praks in izvajajo za druge knjižnice.

RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

Računovodsko poročilo obsega bilanco stanja, izkaz prihodkov in odhodkov ter pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Obrazec po katerem se sestavi bilanca je enoten za vse uporabnike EKN, obrazec po katerem se sestavi izkaz prihodkov in odhodkov pa je poseben za druge uporabnike EKN in poseben za določene uporabnike EKN.

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

1. Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10, 104/10, 104/11 in 86/16):

- a) Bilanca stanja
- b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in pojasnil ter druga pojasnila določena s tem pravilnikom
- d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov
- e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
- h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

1. Pojasnila k postavkam bilance stanja
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
 - a) Analiza prihodkov (konti skupine 76)
 - b) Analiza odhodkov (konti skupine 46)
 - c) Analiza poslovnega izida

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Zakonske osnove za sestavo računovodskega poročila:

- Zakon o javnih financah (Ur. l. RS, št. 79/99 do št. 96/15)
- Zakon o računovodstvu (Ur. l. št. 23/99, 30/02 – ZJF-C)
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS, št. 115/02 do št. 86/16)
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. RS, št. 12/01 do št. 102/10)
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS, št. 54/02 do št. 84/16)
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Ur. l. RS, št. 134/03 do št. 100/15)
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13, 100/15)
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS, št. 46/03)
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. RS, št. 117/02, 134/03, 108/13)
- Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur. l. RS, št. 109/07, 68/09, 91/14)
- Slovenski računovodski standardi (Ur. l. RS, št. 117/06, 95/2015)

Interni predpisi knjižnice:

- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, (MUV 21/03)
- Pravilnik o računovodstvu Knjižnice Radlje ob Dravi 04.01.2016

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

1 BILANCA STANJA ZA LETO 2018 IN POJASNILA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki vsebuje podatke o stanju sredstev ter obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja, na dan 31.12.2018. Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige.

1.1 BILANCA STANJA ZA LETO 2018

v EUR (brez centov)

		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Neopredmetena dolgoročna sredstva	9.881	11.266
2	Popravek vrednosti neop.dolgor.sredstev	9.881	11.266
3	Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	1.246.395	1.243.198
4	Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	1.237.023	1.232.162
	I. Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (1-2+3-4)	9.372	11.036
1	Denarna sredstva v blagajni		57
2	Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	7.117	7.470
3	Kratkoročne terjatve do kupcev	40	
4	Dani predujmi in varščine	82	
5	Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	16.823	14.074
6	Druge kratkoročne terjatve		
7	Aktivne časovne razmejnitve	96	792
	II. Kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejnitve (1+2+3+4+5+6+7)	24.158	22.393
	AKTIVA SKUPAJ (I.+II.)	33.530	33.429
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		
1	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	14.621	12.954
2	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	6.274	6.209
3	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	2.799	2.026
4	Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	161	26
5	Pasivne časovne razmejnitve		862
	I. Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejnitve	23.855	22.077
1	Dolgoročne pasivne časovne razmejnitve		
2	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanju	9.372	11.036
3	Presežek prihodkov nad odhodki	303	316
	II. Lastni viri in dolgoročne obveznosti	9.675	11.352
	PASIVA SKUPAJ (I.+II.)	33.530	33.429

Prilogi k bilanci stanja:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih sredstev
- Stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil

Knjižnica v letu 2018 ni prejela nobenih posojil, prav tako tudi ni dala nobenega posojila.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

1.2 DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Z rednim letnim popisom s stanjem na dan 31.12.2018 smo dosegli, da se knjigovodski podatki o sredstvih in obveznostih do njihovih virov ne razlikujejo od dejanskih. V poslovnih knjigah knjižnica izkazuje neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetenega osnovna sredstva kot sredstva v upravljanju (sredstva so prenesena v uporabo in upravljanje knjižnice, vendar nad njimi nimamo lastninske pravice).

Neopredmetena sredstva in oprema se izkazujejo po načelu istovrstnosti in nabavni vrednosti. Nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev predstavlja nakupa cena ter vsi stroški, ki jih je mogoče pripisati njegovi usposobitvi za uporabo. Popravek vrednosti se oblikuje posamično, v skladu s predpisanimi stopnjami po metodi enakomernega časovnega obračunavanja-amortizacije.

V letu 2018 so bili oblikovani popravki v višini 53.975,55 €.

Opredmetena osnovna sredstva, ki sodijo med drobni inventar, sem sodijo tudi knjige in neknjižno gradivo, knjižnica 100% odpiše takoj ob nabavi. Drobni inventar se v poslovnih knjigah vodi do izločitve iz uporabe in sicer po nabavni in odpisani vrednosti. Nabava knjižničnega gradiva se v glavni knjigi knjiži na podlagi prejetih računov dobaviteljev v celotni vrednosti, v katalogizaciji pa se v sistem Cobiss evidentira posamična enota gradiva po dejanski ceni za enoto.

V letu 2018 smo nabavili knjižnično gradivo v vrednosti 49.113,75 € in opremo v vrednosti 3.197,79 € (omara za akvarij, mobilni telefon, 2 promocijski mizi, 40 stolov, 7 knjižnih omar, vitrino s steklom).

SREDSTVA ZA KNJIŽNIČNO GRADIVO	ZNESEK v EUR
Občina Radlje ob Dravi	9.166,67
Občina Muta	3.000,00
Občina Vuzenica	5.802,00
Občina Podvelka	7.000,00
Občina Ribnica na Pohorju	3.500,00
Ministrstvo za kulturo	19.369,00
Lastna sredstva	1.276,08
SKUPAJ:	49.113,75
NAKAZILA SREDSTEV ZA OPREMO	
Nakup opreme iz lastnih virov	2.211,85
Namenska donacija za osnovna sredstva	670,00
Presežek sredstev iz leta 2017	315,94
SKUPAJ:	3.197,79

Vsa izločena sredstva iz uporabe so brez sedanje vrednosti, zato njihov odpis nima vpliva na rezultat poslovanja. Skupna vrednost izločenih osnovnih sredstev na podlagi rednega odpisa znaša 49.114,87 €. V tej vrednosti je zajeto knjižnično gradivo v višini 29.120,07 €, ki jih vodimo kot osnovno sredstvo in oprema v vrednosti 19.994,80 €.

1.3 KRATKOROČNA SREDSTVA

Kratkoročna sredstva v znesku **24.158,01 €** predstavljajo:

- denarna sredstva izkazujejo dobroimetje na transakcijskem računu v znesku 7.116,76 €. Stanje teh sredstev je usklajeno s izpiskom podračunu pri UJP po stanju na dan 31.12.2018,

- terjatve do kupcev v višini 39,90 €,

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

- kratkoročne terjatve za dane predujme v višini 81,91 €,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN občine Radlje ob Dravi v višini 11.084,06 občina Muta v višini 3.797,97 €, občina Podvelka v višini 381,11 € ter terjatev do Zavoda za zaposlovanje v višini 1.559,91 €.
- aktivne časovne razmejitev za potrebe razmejevanja kratkoročno odloženih (vnaprej plačanih stroškov za naslednje obračunsko obdobje (naročnine časopisov, revij) v višini 96,39 €.

1.4 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

Kratkoročne obveznosti v znesku **23.855,08 €** sestavljajo:

- obveznosti do zaposlenih, za izplačilo decembrskih plač (čiste plače in nadomestila plač, prispevki, davki od plač ter druge obveznosti), ki so bile izplačane v začetku januarja v višini 14.620,78 €.
- obveznosti do dobaviteljev za še neplačane račune v višini 6.274,56 €,
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so obveznosti delodajalca za davke in prispevke na plače v višini 2.375,26 €, ostale kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 160,79 €, izplačila po pogodbi o delu 210,00 € ter izplačila KAD za december v višini 202,85 € ter doplačilo davka od dohodka za leto 2018 v višini 10,89 €.

1.5. OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Uskladitev terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu v naših poslovnih knjigah izkazujemo na kontu 98-obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2017 naslednje stanje: **11.351,87 €**.

NAMEN	ZNESEK v EUR
Stanje obvez. za sredstva prejeta v upravljanje 1.1.2018	11.351,87
Nabava knjižničnega gradiva od občin	28.468,67
Nabava knjižničnega gradiva od Ministrstva za kulturo	19.369,00
Nabava opreme iz lastnih virov	2.211,85
Namenska donacija za osnovna sredstva	670,00
Pokriv. stroš. amortizacije v breme sredstev v upravljanje	-52.699,47
Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2018	302,93
Stanje na dan 31.12.2018	9.674,85

- Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2018 znaša 302,93 €, sredstva bomo porabili za nakup osnovnih sredstev,
- Stanje na kontih skupine 98- obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje je usklajeno z izpisom stanja z občinami ustanoviteljicami (Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju).

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

2 PRIHODKI IN ODHODKI 2018

V izkazu prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z zakonom o računovodstvu in slovenskimi standardi. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja se upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka kot tudi načelo denarnega toka.

2.1 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2018

		v EUR (brez centov)	
		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	278.341	255.417
	I. Prihodki od poslovanja	278.341	255.417
1	Prihodki od obresti		
	II. Finančni prihodki		
	III. Drugi prihodki		
	CELOTNI PRIHODKI (I.+II.+III.)	278.341	255.417
1	Stroški materiala	11.625	14.368
2	Stroški storitev	47.112	56.249
	I. Stroški blaga, materiala in storitev (1+2)	58.737	70.617
1	Plače in nadomestila plač	165.083	143.415
2	Prispevki za socialno varnost delodajalcev	26.614	23.091
3	Drugi stroški dela	26.316	16.933
	II. Stroški dela (1+2+3)	218.013	183.439
	III. Amortizacija	1.276	1.044
	IV. Ostali drugi stroški		
	V. Finančni odhodki		
	VI. Izredni odhodki		
	VII. Prevrednotovalni poslovni odhodki		
1	Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki		
	CELOTNI ODHODKI (I.+II.+III.+IV.+V.+VI.+VII.)	278.026	255.100
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	315	317
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	8	7
	Število mesecev poslovanja	12	12

Kot je razvidno iz zgornje tabele v izkazu prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov, knjižnica izkazuje v obračunskem obdobju od 1.1.-31.12.2018 dosežene

- prihodke v višini 278.341 €
 - odhodke v višini 278.026 €

Presežek prihodkov nad odhodki 315 €

Prikazane so posamezne postavke za leto 2018 in primerjava z letom 2017.

Na podlagi 29. člena Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (medobčinski uradni vestnik 21/2003) bomo presežek v vrednosti 315,15 €, zmanjšan za davek od dohodka pravnih oseb v višini 12,22 €, v višini **302,93 €** namenili za nakup knjižničnega gradiva in v opremo, potrebno za delovanje zavoda.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

2.2 PRIHODKI PO VIRIH FINANCIRANJA

PREGLED PRIHODKOV ZA LETO 2018

	TEKOČE LETO 2018	PREDHODNO LETO 2017	
1.PREGLED PRIHODKOV IZ OBČINSKIH PRORAČUNOV	ZNESEK	ZNESEK	INDEKS 18/17
a)za materialne stroške	53.902,77	65.943,00	81,74
Občina Radlje ob Dravi	35.331,78	47.396,00	74,55
Občina Muta	6.318,99	6.319,00	100,00
Občina Vuzenica	5.460,00	5.460,00	100,00
Občina Podvelka	5.000,00	4.976,00	100,48
Občina Ribnica na Pohorju	1.792,00	1.792,00	100,00
b)za plače	198.416,14	183.410,28	108,18
Občina Radlje ob Dravi	69.386,29	67.968,51	102,09
Občina Muta	38.943,03	38.147,40	102,09
Občina Vuzenica	34.094,01	33.406,38	102,06
Občina Podvelka	30.667,82	30.041,19	102,09
Občina Ribnica na Pohorju	14.135,64	13.846,80	102,09
Občina Radlje ob Dravi - javna dela	5.884,77	0,00	100,00
Občina Podvelka - javna dela	5.304,58	0,00	100,00
2.PREGLED PRIHODKOV IZ REP. PRORAČ.	19.606,71	143,98	13.617,66
nakaz. sred. od zavoda za zaposlovanje	19.606,71	143,98	13.617,66
3.DRUGI PRIHODKI	6.415,37	5.919,73	108,37
drugi prihodki, članarine, donat. sred.	6.415,37	5.919,73	108,37

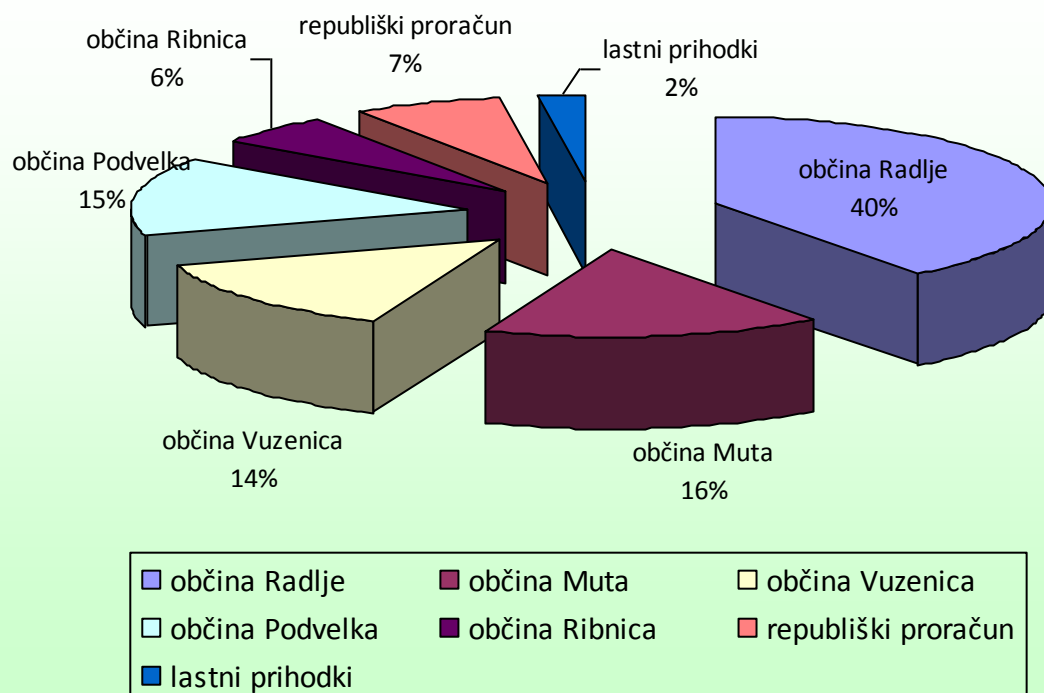
Občine Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju so financirale knjižnico Radlje mesečno po dvanajstinah, skladno s potrjenim proračunom občin po pogodbi za redno dejavnost:

- občina Radlje ob Dravi za redno dejavnost knjižnice 104.718,07 € ter javna dela 5.884,77 €,
- občina Muta stroške za redno dejavnost knjižnice 45.262,02 €,
- občina Vuzenica za redno dejavnost knjižnice 39.554,01 €,
- občina Podvelka za redno dejavnost knjižnice 35.667,82 € ter javna dela 5.304,58 €,
- občina Ribnica na Pohorju za dejavnost knjižnice 15.927,64 €.

V letu 2018 smo imeli na po programu javnih del zaposleni 2 delavki, katerih plače so bile sofinancirane iz sredstev Zavoda za zaposlovanje.

Drugi prihodki knjižnice predstavljajo članarine, zamudnine za knjižnično gradivo: 6.415,37 €.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

2.3 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2017

	TEKOČE LETO	PRETEKLO LETO	INDEKS 18/17
	ZNESEK	ZNESEK	
01. STROŠKI MATERIALA	11.624,69	14.367,59	80,91
a) električna energija	1.747,07	3.044,46	57,39
b) poraba kuriva	2.809,69	3.830,57	73,35
c) drobni inventar	1.424,79	282,54	504,28
č) pisarniški material	1.337,15	3.164,62	42,25
d) material za prireditve in promocijo	2.524,14	2.306,21	109,45
e) material za vzdrževanja gradiva	132,76	858,90	15,46
f) ostalo	1.649,09	880,29	187,33
02. STROŠKI STORITEV	47.111,96	56.249,35	83,76
a) stroški poštnih storitev, telekom, kablenska	5.063,86	3.838,58	131,92
b) stroški čiščenja	7.285,60	4.675,04	155,84
c) stroški najemnine	16.927,98	26.541,52	63,78
č) stroški komunalnih storitev	3.310,40	6.179,62	53,57
d) vzdr.rač.programske opreme	3.426,31	3.143,15	109,01
e) medknjižnična izposoja	50,50	32,31	156,30
f) stroški plač. prom., članarina	1.251,19	1.086,19	115,19
g) stroški zavarovalnih premij	394,07	388,81	101,35
i) st. notranje revizije		1.256,60	/
j) zdravstvene storitve	638,15	143,98	443,22
k) storitve izobraževanj	699,44	479,21	145,96
l) str. tehničnega varovanja	1.518,62	2.121,36	71,59
m) str. povezani z delom (dnevnice, prevoz)	1.699,88	1.973,80	86,12
n) pogodbeno delo	1.274,90	1.311,50	97,21
o) druge storitve, objave	1.343,21	670,91	200,21
p) dr. stroški ocene tveganja, pregled APZ	76,37	131,20	58,21
r) prireditve v knjiž., promocija	2.151,48	2.275,57	94,55
03. AMORTIZACIJA	1.276,08	1.044,25	122,20
a) amortizacija	53.975,55	57.439,17	93,97
b) zmanjšanje amortiz. v breme sklada	-52.699,47	-56.394,92	93,45
04. STROŠKI DELA	218.013,11	183.438,73	118,85
a) plače in nadomestila plač zaposlenim	165.082,70	143.415,48	115,11
b) prispevki na plače, dod. zav.	29.089,70	24.043,75	120,99
c) regres, jubilejna nag.	11.457,05	6.210,64	184,47
č) stroški prehrane in prevoza na delo	12.383,66	9.768,86	126,77
SKUPAJ ODHODKI (01+02+03+04)	278.025,84	255.099,92	108,99

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

Za stroške materiala je knjižnica porabila za 2.742,90 € manj sredstev kot v letu 2017.

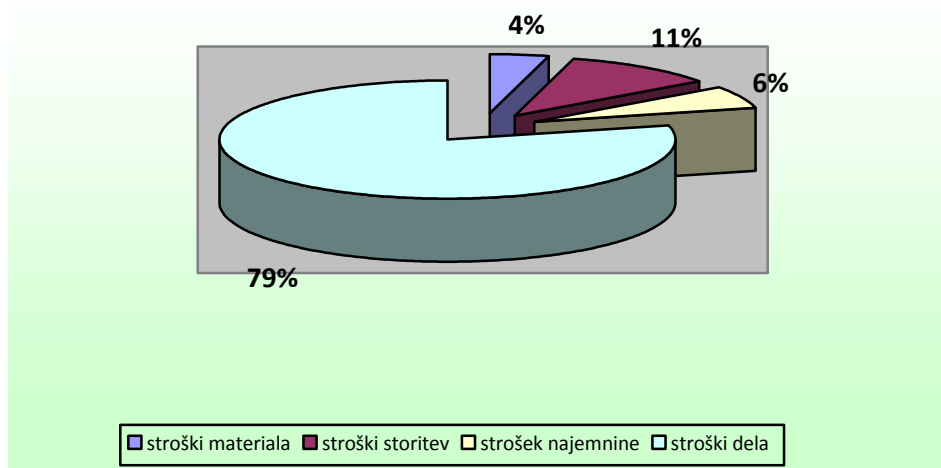
Za stroške storitev je knjižnica porabila za 9.137,39 € manj sredstev kot v letu 2017.

Leto 2018 je zaradi preselitve osrednje knjižnice v Radljah v nove prostore nasploh težko primerjati s preteklim letom, ker se je situacija spremenila v sredini leta. Zneski na posameznih postavkah tako materiala kot storitev so se spremenili glede na novo situacijo in tako ali drugače odstopajo od zneskov preteklega leta. Selitev je potekala od 3. maja do 21. junija, ko je bila osrednja knjižnica na novi lokaciji ponovno odprta. Deloma je stroške za obratovanje knjižnice v novih prostorih, torej v drugi polovici leta pokrivala Občina Radlje ob Dravi direktno, torej se ne odražajo v računovodskem poročilu knjižnice: stroški električne energije in ogrevanja ter stroški komunalnih storitev, razen stroški odvoza smeti.

V letu 2018 smo obračunali amortizacijo opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in oblikovali popravke v višini 53.975,55 €, od tega za knjižnično gradivo v višini 49.113,75 € in za opremo v višini 4.861,80 €. V breme prihodkov smo pokrili amortizacijo v višini 1.276,08 €, v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje pa v višini 52.699,47 €.

Največji del odhodkov je knjižnica porabila za stroške dela. Pri izplačilu plač in izdatkov zaposlenim smo upoštevali Zakon o izplačilu plač v javnem sektorju, Zakon o uravnoteženju javnih financ, Določila Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS in objave sprememb v Uradnih listih.

Stroški dela se nanašajo na sedem redno zaposlenih ter 2 delavki, zaposleni po programu javnih del. Plače so obračunane na osnovi pogodb o zaposlitvi. Prispevki iz plač in na plače ter dohodnina so obračunani po stopnjah in so odvisni od plač. Premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje (KAD) so obračunane in plačane po predpisani lestvici. V letu 2018 smo izplačali regres za letni dopust po predpisani lestvici glede na uvrstitev v plačni razred, eni delavki smo izplačali jubilejno nagrado za 10 let ter odpravnino pri upokojitvi. Povračila stroškov prehrane in prevoza na delo so izplačane glede na dneve prisotnosti po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom.

2.4 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2018 izkazuje samo prihodke za izvajanje javne službe.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

3 OSTALI RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

NAZIV KONTA		TEKOČE LETO 2018 ZNESEK	PREDHODNO LETO 2017 ZNESEK
I.	SKUPAJ PRIHODKI	325.610	308.646
1.	PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	317.757	308.646
A.	Prihodki iz sredstev javnih financ	301.084	301.084
a.	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	24.619	19.610
b.	Prejeta sredstva iz občinskega proračuna	293.138	279.544
c.	Prejeta sred. iz skladov socialnega zavarovanja		
d.	Prejeta sred. iz javnih skladov in agencij		1.930
B.	Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti	7.853	7.562
	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz nas. javne služb.		
	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	7.853	7.562
II.	SKUPAJ ODHODKI	325.962	308.563
1.	ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	325.962	308.563
A.	Plače in drugi izdatki zaposlenim	187.268	160.494
B.	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	28.711	24.139
C.	Izdatki za in storitve za izvajanje javne službe	57.603	68.717
J.	Investicijski odhodki	52.380	55.213
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI		83
	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	352	

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov.

Proračunski uporabniki morajo pri porabi presežka prihodkov nad odhodki upoštevati fiskalno pravilo. Obveznosti določbe po 77. členu ZIPRS1718 presegajo presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku. Če javni zavod izračuna presežek odhodkov nad prihodki po denarnem toku ne izračunava presežka po ZIPRS.

3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Knjižnica v letu 2018 ni imela finančnih terjatev in naložb.

3.3 Izkaz računa financiranja

V izkazu računa financiranja določenih uporabnikov je prikazano zmanjšanje denarnih sredstev v znesku 353,10 €, ki je izračunano med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka.

POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih

S tem poročilom predstavljamo naše delo, dosežke in probleme s katerimi se srečujemo. Ustanoviteljem, ki v veliki meri odločajo o našem delu, predvsem po upravni in finančni plati, pa s poročilom posredujemo podatke in informacije, potrebne za vrednotenje naše uspešnosti in načrtovanje zagotavljanja delovanja knjižnične dejavnosti v prihodnosti.

Na kratko:

- **V letu 2018 smo kupili skupno 1991 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 209 enot.** V letu 2017 smo kupili 2305 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 255 enot. Nakup knjižničnega gradiva se je v letu 2018 zmanjšal za 14 % v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu, namenskih sredstev za nakup gradiva je bilo 4 % manj kot leto prej. Nekoliko so se zmanjšala tako sredstva občin kot sredstva Ministrstva za kulturo. Knjižnica je iz lastnih sredstev lahko namenila za nakup gradiva 1.267 €, kar je 21 % več kot 1.044 €, kolikor je bilo lastnih sredstev za nakup gradiva v letu 2017. V letu 2018 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva za 10,8 % višja kot leto prej; znašala je 23,40 €, v letu 2017 pa 21,11 €. Tudi v letu 2018 tako nismo dosegli minimalnega pogoja nakupa, oziroma prirasta gradiva, saj je le ta znašal zgolj 140 enot gradiva na 1000 prebivalcev in ne predvidenih najmanj 222 enot, kjer niso vključeni časopisi in revije. Tudi vsebinsko prirast novih knjig odstopa od priporočenih standardov. Zaradi nizkih sredstev smo kupili večji delež leposlovnega gradiva (ne priporočenih 40 % naslovov, ampak 50 %) in posledično manj strokovnih publikacij. Zaradi nizkih sredstev smo sicer pridobili raznoliko zbirko, številčno 1.510 naslovov, pa zato manj izvodov, ki so v mreži knjižnic bolj razpršeni, kar za uporabnike ni ugodno. Tudi v letu 2018 je Ministrstvo za kulturo namenilo 2.500 € sredstev za nakup elektronskih knjig v slovenskem jeziku in nas pogodbeno obvezalo, da namenska sredstva tudi v celoti temu namenimo. Tako smo uporabnikom zagotavljali ob začetku leta 350 naslovov elektronskih knjig, do konca leta pa smo aktualne naslove dokupili in ponujali vsega 391 naslovov. Elektronsko gradivo je zaradi splošne dostopnosti lahko zelo učinkovita dopolnitev ponudbe knjižničnega gradiva, vendar še vedno ponudba ni dovolj aktualna, prav tako pa uporabniki še niso vajeni uporabe elektronskih knjig. Ob dejstvu, da je aktualna, kvalitativno in kvantitativno zadostna zbirka gradiva tudi pogoj za aktualnost in uspešnost knjižnice, predvidevamo, da se bo slabša aktualizacija knjižnične zbirke vedno izraziteje odražala pri izposoji in obisku v knjižnici, torej pri parametrih, po katerih ocenjujemo uspešnost in učinkovitost knjižnične dejavnosti.
- **Obisk knjižnice z namenom izposoje (tudi vračilo gradiva ali podaljšanje roka izposoje) je ostal na enaki ravni kot v letu 2017, prav tako je obisk ostal enak, oziroma se je malenkost povišal (0,8 %), ko upoštevamo vse obiske knjižnice (tudi obisk prireditelj).** Izposoja gradiva se je zmanjšala za 7 %. Po posameznih oddelkih je gibanje različno. **Obisk z namenom izposoje gradiva** in uporabe knjižničnih storitev se je v primerjavi z letom 2017 povečal samo v krajevni knjižnici Muta (15 %), v krajevni knjižnici Podvelka je ostal enak, v ostalih knjižnicah pa se je zmanjšal: v osrednji knjižnici Radlje za 2 %, v Vuzenici za 5 %, v Ribnici na Pohorju za 24 % in na Kapli za 9 %. **Izposoja gradiva** se je v vseh oddelkih knjižnice zmanjšala; v knjižnici Muta za 3 %, v osrednji knjižnici Radlje za 5 %, v knjižnici Vuzenica za 15 %, v knjižnici Podvelka za 16 %, v knjižnici Kapla za 26 % in v knjižnici Ribnica na Pohorju za 27 %. Upad izposoje gradiva bi bil mogoče še večji, če določen del populacije na našem podeželskem območju ne bi bil v danih ekonomskih in socialnih razmerah tako rekoč primoran uporabljati knjižnične storitve v svoji najbližji knjižnici. Brez povečanja namenskih sredstev v knjižnično zbirko in brez zagotavljanja elektronskih gradiv, lahko tudi v prihodnjih letih pričakujemo nadaljnji upad tako obiska kot izposoje. Pri tem je nujno poudariti, da se bralne navade spreminjajo vedno intenzivneje in na manjši interes za obisk knjižnice ne vplivamo zgolj knjižnice same in naša ponudba. Poleg konvencionalnega gradiva smo v letu 2018 izposodili 97

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

elektronskih knjig, v letu 2017 pa 78. Na tem področju se stvari sicer počasi, pa vendarle izboljšujejo, smo pa povsem odvisni od ponudnika, to je portala Biblos, ki deluje v okviru založbe Beletrina. Iz drugih knjižnic smo si za naše člane izposodili 82 knjig, kar je za 7 % manj kot v letu 2017. Skupna ugotovitev je, da se interes za obisk knjižnice ohranja, sploh ob upoštevanju večjega vpisa in povečanja števila aktivnih članov, ki je predstavljeno v nadaljevanju. Upada pa interes za izposojno gradivo, predvsem zaradi spremenjenih bralnih navad in premalo aktualnih knjižničnih zbirk naših knjižnic. Dodati pa je vseeno potrebno dejstvo, da primerjava s prejšnjim letom ni povsem realna, ker je bila osrednja knjižnica skoraj dva meseca zaprta zaradi selitve na drugo lokacijo. Nihanja statističnih vrednosti po posameznih oddelkih pa so tako stalnica in mnogokrat odraz nerealnega prikaza v odstotkih, ki na številčno majhnih vzorcih, podajo nekoliko popačeno predstavo.

- **Odpiralni čas knjižnic** je v letu 2018 ostal enak kot v letu 2017, to je 93 ur odprtosti tedensko in v poletnih počitnicah 60 ur tedensko. Skupno je bila knjižnica odprta 3.927 ur, kar je za 401 uro odprtosti manj kot v letu 2017. Osrednja knjižnica Radlje je bila namreč zaprta zaradi selitve na novo lokacijo od 3. maja do 21. junija. Prav tako je bila zaradi obnovitvenih del 4 dni zaprta krajevna knjižnica na Muti. Odpiralni čas je pomemben parameter pri ugotavljanju dostopnosti knjižnične storitve v posameznem lokalnem okolju. V nekaterih okoljih že dosegamo priporočila in standarde, drugod še ne povsem. Z novimi zaposlitvami strokovnih delavcev, se bodo povečali tudi odpiralni časi v knjižnicah, kjer bo to najbolj nujno.
- **število aktivnih članov knjižnice**, ki v letu obiščejo knjižnico vsaj enkrat, je bilo v letu 2018 **2801 in se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo za 5 %**. **Prav tako se je povišal vpis novih članov za 29 %**: v letu 2018: 334 novih članov in v letu 2017: 258 novih članov. Knjižnico obiskuje 17,8 % prebivalcev, če pa se osredotočimo na populacijo otrok in mladih do 15. leta starosti, je od teh aktivnih članov knjižnice 57,3 %. Nekaj novih vpisov in vsaj del povečanja aktivnosti članov je zagotovo posledica preselitve osrednje knjižnice na novo lokacijo. Šele sčasoma se bo pokazala prava slika interesa za članstvo v knjižnici. Ko sledimo večletnemu trendu in povprečju namreč ugotavljamo, da se je do leta 2018 tako vpis novih članov kot tudi njihova aktivnost zmanjševala. Naše aktivnosti na področju pridobivanja novih članov in motiviranja za obisk knjižnice bi morale biti v bodoče intenzivnejše, za kar bi potrebovali več kadra in sredstev. Vsekakor je ustrezna, sodobna ponudba knjižnice, z aktualno knjižnično zbirko najboljši argument za včlanitev in aktivno obiskovanje knjižnice. Tudi struktura aktivnih članov bi lahko bila drugačna, če upoštevamo demografsko in socialno stanje v našem okolju. Med aktivnimi člani knjižnice je 10 % predšolskih otrok, 37 % osnovnošolcev, 11 % dijakov, 5 % študentov, 21 % zaposlenih, 9 % nezaposlenih in 7 % upokoencev. Predvsem bi pričakovali večji odstotek včlanjenih nezaposlenih oseb in upokoencev.
- V letu 2018 se je v primerjavi z letom 2017 **zmanjšalo število prireditev in dejavnosti za 8,4 %, obiskalo pa jih je za 11 % več udeležencev**. Vedno poudarjamo, da nam ni toliko pomembno število prireditev in dejavnosti, kot njihova kvaliteta. Posebej pomembne so vse oblike spodbujanja branja, ki jih izvajamo ali sami, ali v sodelovanju z območno knjižnico Ravne ali v sodelovanju z vrtci, osnovnimi šolami, ustanovami in društvi na našem območju. Poleg tega, da sproti posodabljam in prilagajamo dejavnosti, smo tudi v letu 2018 razvili novo dejavnost: knjižničarski vajenec in v radeljski knjižnici začeli izvajati bralno-pogovorna srečanja. V sklopu preselitve osrednje knjižnice smo izvedli tudi več promocijskih dejavnosti, ki so bile namenjene vključevanju prebivalcev v selitvene aktivnosti in večji odmevnosti selitve: selitev knjig z nahrbtniki za najmlajše, živa veriga in slavnostno odprtje knjižnice. Za izvedbo prireditev smo porabili 4.675,62 €, v letu 2017 pa 4.581 €, s tem da je v tem znesku vključen tudi strošek za promocijski material in storitve. Pri izvajanju dejavnosti smo imeli v letu 2018 kadrovske okrepitve dveh delavk po programu javnih del, ki sta ga sofinancirali občini Podvelka in Radlje.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

- za izvajanje takšne knjižnične dejavnosti, kot jo predvidevajo zakonske določbe in bi jo naši občani morali imeti, bo v bodoče **nujno zaposlovanje novih strokovnih delavcev**. Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest in kadrovski načrt, izdelan na zakonskih podlagah (zakon in pravilnik) predvidevata 7 strokovnih delavcev, sedanje delo pa izvaja 5 strokovnih delavk, kar predstavlja 71 % kadrovske zasedbe. Zaradi tega je razumljivo, da ne moremo izvajati več strokovnih del, med katera spadajo intenzivnejši prispevki stroki, izvajanje domoznanske dejavnosti, razvoj in izvajanje dejavnosti za spodbujanje branja in razvoj vsakovrstne pismenosti ter večja odprtost vseh knjižnic v mreži. Prav tako pa je nujno permanentno izobraževanje strokovnih delavcev, saj se vsaj zadnjih sedem let udeležujemo le najnujnejših izobraževanj, torej tistih, brez katerih knjižnične dejavnosti ne bi mogli izvajati.
- **prostori knjižnic** so ustrezni, razen v knjižnici Vuzenica, kjer je nujna širitev ali preselitev in nakup nove pohištvene opreme. **V letu 2018 se je osrednja knjižnica v Radljah preselila v nove prostore na novo lokacijo – v središče Radelj.** Občina Radlje ob Dravi je v stavbi bivšega trgovskega centra Tima uredila v 1. in 2. nadstropju prostore, namenjene knjižnični dejavnosti. Prenovljena stavba se sedaj imenuje Center Radlje. Prostori za izvajanje knjižnične dejavnosti se nahajajo v 1. nadstropju in merijo 675 m². V drugem nadstropju – mansardi so urejeni prostori za zaposlene v knjižnici in priročno skladišče za knjižnico ter sejna soba v izmeri 165 m². Knjižnica za izvajanje svoje dejavnosti uporablja tudi galerijo knjižnice, ki zaseda 168 m² v mansardi stavbe. **Posodobitev opreme:** v letu 2018 smo dokupili najnujnejšo pohištveno opremo, ki je bila potrebna pri ureditvi osrednje knjižnice v novih prostorih: omare s policami za gradivo in vitrino, lesen element za akvarij, 2 mizi in 40 stolov za obiskovalce ter mobilni telefon. Nakup smo financirali z lastnimi sredstvi, z donacijo in iz presežka prihodkov iz prejšnjih let v skupni vrednosti: 3.197,79 €. Računalniške opreme nismo nadomeščali z novo opremo, čeprav so domala vse naprave že stare, vendar še delujejo. Najstarejše računalnike smo posodobili z novimi nadomestnimi deli in jim vsaj na tak način podaljšali učinkovito delovanje.
- **rezultat finančnega poslovanja:** rezultat poslovanja tekočega leta je **presežek prihodkov nad odhodki v višini 315 €** in je izkazan kot nerazporejen presežek tekočega leta. Za delovanje knjižnice smo v letu 2018 prejeli (sredstva občin ustanoviteljic + ministrstva + lastni prihodki) **278.341 €**, za nakup knjižničnega gradiva **49.113,75 €** in za nakup osnovnih sredstev **3.197,79 €**. Največji del prihodkov je knjižnica namenila za stroške dela: **218.013,11 €**.
- **Ocena poslovanja na podlagi notranje revizije in nadzora zunanjih inštitucij:** v letu 2018 nismo imeli notranje revizije. V januarju 2018 je bila s strani ZPIZ opravljena revizija prijavi podatkov o obdobjih zavarovanja in osnovah za leti 2015 in 2016. Pri reviziji ni bilo ugotovljenih napak. V novembru 2018 je bil opravljen inšpekcijski nadzor s področja varstva pred požarom. Ugotovljene so bile pomanjkljivosti, izrečen ustni opomin in določen rok za odpravo pomanjkljivosti.
- **SPLOŠNA OCENA POSLOVANJA** z vidika zagotavljanja izvajanja dejavnosti s strani občin ustanoviteljic: **Knjižnica Radlje ob Dravi z enotami v Vuzenici, Muti, Podvelki, Ribnici na Pohorju ter z izposojevališčem na Kapli je v letu 2018 v okviru danih možnosti in sredstev opravila začrtan program dela.** Vse občine ustanoviteljice so prispevale svoje pogodbene deleže za nemoteno poslovanje knjižnice. Na podlagi izmerjenih rezultatov ugotavljamo, **da je bilo izvajanje knjižnične dejavnosti učinkovito in uspešno**, četudi nismo povečali ali obdržali na enaki ravni vseh parametrov, ki jih pri tem upoštevamo. Povečalo se je število aktivnih članov, prav tako število novo vpisanih članov, na enaki ravni je ostal obisk knjižnice zaradi uporabe knjižničnih storitev. Nakup gradiva se je zmanjšal, vendar na to knjižnica s svojim delovanjem nima velikega vpliva. Prav

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2018

tako se je zmanjšala izposoja gradiva, ki je v veliki meri posledica dolgoletnih nezadostnih nakupov aktualnega gradiva, na kar knjižnica prav tako nima velikega vpliva.

Kolektiv knjižnice je v sodelovanju in ob pomoči Občine Radlje ob Dravi opravil preselitev osrednje knjižnice na novo lokacijo, v nove prostore. **Tako sodelovanje pri načrtovanju novih prostorov knjižnice kot aktivnosti pri selitvi ocenjujemo kot zelo uspešne, ker:**

- je preselitev potekala v skladu z načrtovanjem in zadanim terminom. Osrednja knjižnica je sicer bila zaprta 7 tednov, vendar je bilo preseljeno tako pohištvo, vsa strojna in IKT oprema ter seveda celotna knjižnična zbirka,
- so bile uporabnikom knjižnice kljub zaprtju osrednje knjižnice knjižnične storitve na voljo, saj so bile vse krajevne knjižnice v času selitve redno odprte in izvedene vse načrtovane stalne dejavnosti ter prireditve,
- so se pri preselitvi upoštevale nevarnosti in omejila tveganja z ustreznim načrtovanjem, koordiniranjem in nadzorom, da je bila preseljena oprema, inventar in knjižnična zbirka čimbolje ohranjena in celovita,
- so se prostori nove knjižnice načrtovali in uredili tako, da poleg izvajanja vseh dosedanjih dejavnosti knjižnice omogočajo razvijanje novih oblik spodbujanja različnih ciljnih skupin k branju in uporabi knjižničnih storitev z obiskom knjižnice ali na daljavo,
- smo pri preselitvi knjižnice stalno sodelovali z različnimi mediji in z načrtnimi promocijskimi dejavnostmi opozorili na lokalni in nacionalni ravni na dogodek in dogajanje, ki je za Knjižnico Radlje ob Dravi in za vse uporabnike velikega pomena.

Uspešnost knjižnice in vzdrževanje aktualnosti ponudbe knjižničnih storitev v lokalnem okolju je vedno bolj odvisna od številnih dejavnikov. Spremembe v družbi in s tem spremembe pričakovanj ter potreb posameznikov in posameznih ciljnih skupin uporabnikov vedno bolj narekujejo prilagajanje knjižnične ponudbe in spremembe knjižničnih storitev. Vendar v osnovi ostaja namen knjižnice isti in v najtesnejši povezavi s skrbjo za spodbujanje branja in pridobivanje znanja ter informacij nasploh. Za učinkovito in uspešno uresničevanje nalog knjižnice kot javne službe bo tudi v bodoče potrebno zagotavljati ustrezne kadrovske, prostorske, tehnične in vsebinske pogoje ter možnosti.

PRIPRAVILI:

Slavica POTNIK, direktorica
Danica LADINEK, računovodja

